

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www.vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI NEKONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH
IZVJEŠTAJA**

**JAVNOG PREDUZEĆA “ELEKTROPRIVREDA BIH” D.D.
SARAJEVO**

ZA 2009.GODINU

Broj: 06-6/10

Sarajevo, juli 2010. godine

UPRAVI JAVNOG PREDUZEĆA „ELEKTROPRIVREDA BiH“ D.D. SARAJEVO**NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE*****Predmet revizije***

Izvršili smo reviziju nekonsolidovanih finansijskih izvještaja Javnog preduzeća „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo (u daljem tekstu – Društvo), bilansa stanja sa stanjem na dan 31.12.2009. godine i pripadajućih bilansa uspjeha, izvještaja o promjenama na kapitalu i izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je završila na taj dan, te reviziju usklađenosti poslovanja sa propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za izradu i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: uvođenje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su važne za pripremu i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije, prevare ili greške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je takođe odgovorno za usklađenost poslovanja preduzeća sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji BiH („Sl.novine Federacije BiH“ br: 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i iznosima koji su objavljeni u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka zasnovan je na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalim usljed korupcije, prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su važne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja. Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Kvalifikacija:

- 1. Nismo mogli procijeniti da li su potraživanja realno iskazana u finansijskim izvještajima i mogućim posljedicama na rezultat poslovanja, zbog toga što se nisu mogli obezbijediti podaci o ročnoj strukturi potraživanja, što je pojašnjeno u tački 4.5. Izvještaja;**

2. U sudskom sporu koji se vodi protiv Društva donesena je prvostepena presuda u korist tužitelja. Društvo je uložilo žalbu, ali nije izvršilo rezervisanje u visini tužbenog zahtjeva od 11.656.707 KM, shodno zahtjevima iz MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva i vlastitom aktu, radi čega su za isti iznos podcijenjeni troškovi obračunskog perioda i obaveze iskazane na datum bilansa, o čemu je obrazloženo u tački 4.11. Izvještaja;
3. U pojedinim revidiranim postupcima dodjele ugovora o javnim nabavkama nisu u potpunosti ispoštovane procedure propisane Zakonom o javnim nabavkama BiH, obzirom da se u fazi postupka u kojoj treba da se provjeravaju kvalifikacije dobavljača iz člana 22. do 26. Zakona nije provjeravao i minimum tehničkih zahtjeva iz člana 26., već se isto utvrđivalo u fazi evaluacije, u postupku ocjene i vrednovanja ponuda, što je pojašnjeno u tački 4.12. Izvještaja;
4. U bilansu stanja i dalje se iskazuju stavke po osnovu transakcija iz internih odnosa, radi čega su sredstva i obaveze Društva na datum bilansa precijenjeni za 424.202.246 KM. Navedeno nema uticaja na finansijski položaj i rezultate poslovanja, ali nije u skladu sa zahtjevima iz paragrafa 89. i 90. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja, o čemu smo šire pojasnili u tačkama 4.5., 4.6. i 4.8. Izvještaja;

Mišljenje

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, nekonsolidovani finansijski izvještaji po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno finansijski položaj Javnog preduzeća „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo na dan 31.12.2009. godine, rezultate poslovanja i novčani tok za godinu koja je završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Finansijsko poslovanje Javnog preduzeća „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo u toku 2009. godine, osim za napomene navedene u tačkama prethodnog pasusa, bilo je u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo, 28.07.2010. godine

Zamjenik generalnog revizora
Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor
Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

BILANS STANJA NA DAN 31.12.2009. GODINE	1
BILANS USPJEHA ZA PERIOD 01.01. – 31.12.2009. GODINE	2
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA ZA 2009. GODINU, ZAKLJUČNO SA 31.12.2009.	3
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU ZA PERIOD KOJI ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2009. ...	4
1. UVOD	5
2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	6
3. REZIME DATIH PREPORUKA	6
4. NALAZ I PREPORUKE	7
4.1 Prethodno iskustvo sa klijentom i ostale kontrole nadležnih organa	7
4.2 Sistem internih kontrola	8
4.3 Planiranje i izvještavanje	9
4.4 Stalna sredstva	10
4.5 Potraživanja	14
4.6 Obaveze	17
4.7 Kapital	20
4.8 Prihodi	20
4.9 Rashodi	21
4.10 Finansijski rezultat	24
4.11 Sudski sporovi	24
4.12 Nabavke	25
5. KOMENTAR	26

BILANS STANJA
na dan 31.12.2009. godine

Pozicija	Neto iznos	
	Tekuće godine	Prethodne godine
STALNA SREDSTVA	2.817.017.514	2.865.918.483
Stalna nematerijalna sredstva	1.943.062	761.064
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.632.310.436	2.601.180.545
Zemljišta	76.225.632	76.275.626
Građevinski objekti	1.551.828.289	1.590.076.838
Postrojenja, oprema i transportna sredstva	870.227.588	861.053.388
Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	126.975.017	71.008.750
Stambene zgrade i stanovi	1.179.980	356.046
Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	5.873.930	2.409.897
Ostala stalna materijalna sredstva	957.628	892.023
Dugoročna finansijska ulaganja i zajmovi	174.656.467	252.528.835
Udjeli u pridruženim pravnim licima	2.026.515	1.860.918
Udjeli u zavisnim društvima i drugim povezanim licima	87.810.086	4.241.372
Udjeli u nepovezanim pravnim licima	-	1.291.303
Dati zajmovi, depoziti i kaucije	84.807.295	245.135.242
Ulaganja u dužničke vrijedn.papire i ost.dug.ulaganja	12.571	-
Dugoročna potraživanja	6.558.388	8.548.831
Dugoročna razgraničenja	591.533	2.007.185
TEKUĆA SREDSTVA	995.833.019	820.767.241
Zalihe	115.577.091	95.208.941
Potraživanje od prodaje	107.138.993	107.219.203
Druga kratkoročna potraživanja	437.244.088	474.530.255
Kratkoročni finansijski plasmani	215.140.168	42.489.942
Novac i novčani ekvivalenti	118.336.851	90.788.436
Aktivna vremenska razgraničenja	2.395.828	10.530.464
UKUPNA AKTIVA	3.812.850.533	3.686.685.724
Izvanbilansna evidencija	190.268.931	5.377.411.117
KAPITAL	2.945.455.389	2.823.419.417
Upisani osnovni kapital	2.236.964.437	3.035.556.596
Revalorizacione i prenesene rezerve	515.821.024	531.186.960
Ostale rezerve	16.936.350	-
Akumulirana (zadržana) dobit	175.733.578	118.075.224
Akumulirani (preneseni) gubitak	-	(861.399.363)
OBAVEZE	867.395.144	863.266.307
Dugoročne obaveze	328.739.398	307.315.445
Kratkoročne obaveze	538.655.746	555.950.862
UKUPNA PASIVA	3.812.850.533	3.686.685.724
Izvanbilansna evidencija	190.268.931	5.377.411.117

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje. Nadzorni Odbor je na sjednici održanoj 27.02.2010. godine donio odluku o utvrđivanju rezultata poslovanja sa prijedlogom rasporeda ostvarene dobiti.

BILANS USPJEHA
za period 01.01. – 31.12.2009. godine

Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
Prihod od prodaje	896.479.975	870.405.988
Troškovi za prodano	852.201.916	835.904.927
Bruto dobit	44.278.059	34.501.061
Bruto gubitak	-	-
Troškovi distribucije	-	-
Troškovi uprave i administracije	-	-
Drugi operativni rashodi	1.317.936	472.857
Dobit od operativnih aktivnosti	42.960.123	34.028.204
Gubitak od operativnih aktivnosti	-	-
Prihodi od udjela u dobiti pridruženih društava	165.597	-
Prihodi od ulaganja u drugim povezanim licima	314	-
Drugi finansijski prihodi	25.839.455	18.455.243
Rashodi (gubici) od ulaganja u drugim povezanim licima	29.184	18.536
Rashodi po osnovu kamata	3.492.375	2.069.804
Drugi finansijski rashodi	8.394.805	9.993.040
Dobit od finansijske aktivnosti	14.089.002	6.373.863
Gubitak od finansijske aktivnosti	-	-
Dobici od prodaje stalne imovine	-	1.031.934
Ostali prihodi	21.638.092	17.726.830
Gubici od umanjenja vrijednosti stalne imovine	6.175.632	3.478.464
Gubici od prodaje stalne imovine	-	-
Ostali rashodi	10.608.262	9.443.559
Dobit od ostalih aktivnosti	4.854.198	5.836.741
Dobit prije poreza	61.903.323	46.238.808
Gubitak prije poreza	-	-
Porez na dobit	-	-
Neto dobit perioda	61.903.323	46.238.808
Gubitak perioda	-	-

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje. Nadzorni Odbor je na sjednici održanoj 27.02.2010. godine donio odluku o utvrđivanju rezultata poslovanja sa prijedlogom rasporeda ostvarene dobiti.

**IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
za 2009. godinu, zaključno sa 31.12.2009.**

(INDIREKTNA METODA)

O p i s	Oznak a	IZNOS Tekuća godina	IZNOS Prethodna godina
Gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti			
1 Neto dobit (gubitak)		61.903.323	46.238.808
Usklađivanje za:			
2 Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	142.533.391	139.672.062
3 Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+(-)	-	-
4 Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	-	-
5 Rashodi (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+(-)	-	-
6 Usklađivanje po osnovu finansijskih stalnih sredstava	+(-)	-	-
7 Nerealiz.rash.(prihodi) kod razm.valuta na trži. (kursne razlike)	+(-)	-	-
8 Ostala uskl. za neg.stavke i tok.koji se odnose na ulag.i fin.akt.	+(-)	-	-
9 Svega 2 do 8		142.533.391	139.672.062
10 Smanjenje (povećanje) zaliha	+(-)	(20.368.159)	(10.876.485)
11 Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+(-)	80.210	2.217.262
12 Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+(-)	775.467	2.795.228
13 Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	9.550.288	(4.921.806)
14 Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+(-)	14.468.523	(456.920)
15 Povećanje (smanjenje) ostalih obaveza	+(-)	4.413.520	(2.116.049)
16 Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	12.766.515	(10.794.910)
17 Svega 10 do 16		21.686.372	(24.153.680)
18 A. Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)		226.123.085	161.757.190
Novčani tok od ulagačkih aktivnosti			
19 Nabavka (prodaja) stalnih nematerijalnih sredstava	-(+)	(2.145.185)	(28.677)
20 Nabavka (prodaja) stalnih materijalnih sredstava	-(+)	(112.105.295)	(77.471.782)
21 Sticanje (otuđenje) udjela u zavisnim društvima	-(+)	(85.568.714)	-
22 Sticanje (otuđenje) udjela u pridruženim pravnim licima	-(+)	1.123.706	-
23 Dati zajmovi (povrat zajmova) pravnim licima u grupi	-(+)	-	-
24 Dati zajmovi (povrat zajmova) dr. povezanim pravnim licima	-(+)	-	-
25 Sticanje (otuđenje) drugih ulaganja	-(+)	(12.571)	-
26 Dati zajmovi (povrat zajmova) drugim pravnim licima	-(+)	(12.322.279)	(142.208.293)
27 Ostali tokovi od ulagačkih aktivnosti	-(+)	-	-
28 B. Neto gotovinski tok od ulagačkih aktivnosti (19 do 27)		(211.030.338)	(219.708.752)
Novčani tok od finansijskih aktivnosti			
29 Primici od izdavanja dionica i ost.oblika form.i poveć kapitala	+	-	-
30 Otkup (iskup) dionica i ostalih oblika kapitala	-	-	-
31 Nabavka (prodaja) vlastitih dionica	-(+)	-	-
32 Primljena pozajmljena sredstva	+	34.838.048	7.992.897
33 Povrat pozajmljenih sredstava	-	(22.382.380)	(9.234.955)
34 Isplate dividendi	-	-	-
35 Ostali troškovi od finansijskih aktivnosti	-(+)	-	(2.865.616)
36 C. Neto gotovinski tok od finansijskih aktivn. (29 do 35)		12.455.667	(4.107.674)
37 Neto povećanje (smanjenje) gotov. na rač.i blagajni (A+B+C)		27.548.415	(62.059.236)
38 Početno stanje gotovine na računu i blagajni		90.788.437	152.847.673
39 Konačno stanje gotovine na računu i u blagajni		118.336.851	90.788.437
40 Neto povećanje (smanjenje) gotov. na rač.i blagajni (39-38)		27.548.415	(62.059.236)

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje. Nadzorni Odbor je na sjednici održanoj 27.02.2010. godine donio odluku o utvrđivanju rezultata poslovanja sa prijedlogom rasporeda ostvarene dobiti.

**IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU
za period koji završava na dan 31.12.2009.**

Vrsta promjene u kapitalu	Upisani vlasnički kapital	Revaloriz. rezerve	Ostale rezerve	Akumulir. neras.dobit/ nepok.gub.	UKUPNO
Stanje na dan 31.12.2007. godine	3.035.556.596	686.933.236	-	(872.707.809)	2.849.782.023
Učinci promj. u račun. politikama	-	-	-	11.328.512	11.328.512
Učinci ispravke grešaka	-	-	-	-	-
Ponovno iskazano stanje na dan 31.12.2007. godine, odnosno, 01.01.2008. godine	3.035.556.596	686.933.236	-	(861.379.297)	2.861.110.535
Učinci reval.materij.i nem.sreds.	-	(1.007.066)	-	1.007.066	-
Učinci revalor.dugor.finans.plas.	-	-	-	-	-
Kursne razlike nastale tr.u str.v.	-	-	-	-	-
Ostali dobiti (gubici) perioda	-	-	-	-	-
Neto dobit (gubitak) perioda	-	-	-	46.238.808	46.238.808
Objavljene divid.i drugi oblici raspodjele dobiti i pokr.gubitka	-	-	-	-	-
Emisija dion.kapit.i dr.oblici pov.i sm.k.	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2008. godine	3.035.556.596	685.926.170	-	(814.133.423)	2.907.349.343
Učinci promj. u račun. politikama	-	(154.739.210)	-	64.208.068	(90.531.142)
Učinci ispravke grešaka	-	-	-	6.601.217	6.601.217
Ponovno iskazano stanje na dan 31.12.2008. godine, odnosno, 01.01.2009. godine	3.035.556.596	531.186.960	-	(743.324.138)	2.823.419.418
Učinci reval.materij.i nem.sreds.	-	(15.365.936)	-	-	(15.365.936)
Učinci revalor.dugor.finan.plasm.	-	-	-	-	-
Kursne razlike nastale tr.u str.v.	-	-	-	-	-
Ostali dobiti (gubici) perioda koji nisu iskazani u bilansu uspjeha	-	-	-	-	-
Neto dobit (gubitak) perioda	-	-	-	61.903.323	61.903.323
Objavljene divid.i drugi oblici raspodjele dobiti i pokr.gubitka	-	-	16.936.350	-	16.936.350
Emisija dionič.kapitala i dr.oblici	(798.592.159)	-	-	857.154.393	58.562.234
Stanje na dan 31.12.2009. godine	2.236.964.437	515.821.024	16.936.350	175.733.578	2.945.455.389

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje. Nadzorni Odbor je na sjednici održanoj 27.02.2010. godine donio odluku o utvrđivanju rezultata poslovanja sa prijedlogom rasporeda ostvarene dobiti.

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI NEKONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA JAVNOG PREDUZEĆA „ELEKTROPRIVREDA BiH“ D.D. SARAJEVO ZA 2009. GODINU

1. UVOD

Javno preduzeće Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. – Sarajevo osnovano je radi obavljanja elektroprivredne djelatnosti od posebnog društvenog interesa i upravljanja elektroenergetskim sistemom.

Osnivači pravnog subjekta su Federacija BiH i ostali dioničari u visini od 10 % osnovnog kapitala koji su vlasništvo stekli po osnovu djelimične privatizacije izvršene putem javnog upisa dionica, nakon koje je preduzeće Rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu broj:UF/I-392/04, od 20.05.2004. godine, registrovano kao dioničko društvo.

Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu, broj: 065-0-Reg-09-002424, od 18.12.2009. godine, izvršeno je smanjenje osnovnog kapitala po osnovu pokriva akumuliranog gubitka iz ranijeg perioda.

Skraćeni naziv pravnog lica je: JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo (u daljem tekstu – Društvo).

Unutrašnja organizacija Društva utvrđena Statutom uređena je Pravilnikom o organizaciji Javnog preduzeća Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo. Društvo je jedinstven pravni subjekt, a po organizaciono tehnološkoj strukturi složen sistem, organizovan na funkcionalnom, procesno radnom i teritorijalnom principu. Radi obavljanja registrovane djelatnosti i ostvarivanja poslovnih funkcija, u skladu sa Zakonom o električnoj energiji i aktima Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji BiH (FERK), organizovane su slijedeće organizacione cjeline:

- **Elektroprivredne djelatnosti**, koju čine proizvodnja i distribucija električne energije, snabdijevanje električnom energijom, trgovanje, zastupanje i posredovanje na domaćem tržištu, uvoz i izvoz električne energije, uključujući i upravljanje elektroenergetskim sistemom;

- **Dijelovi Društva** imaju status podružnice i u okviru jedne ili više elektroprivrednih djelatnosti, organizovano ih je osam, i to:

- „Hidroelektrane na Neretvi“, Jablanica;

- Termoelektrana „Kakanj“, Kakanj;

- Termoelektrana „Tuzla“, Tuzla;

- „Elektrodistribucija“ Bihać;

- „Elektrodistribucija“ Mostar;

- „Elektrodistribucija“ Sarajevo;

- „Elektrodistribucija“ Tuzla i

- „Elektrodistribucija“ Zenica.

- **Direkcija**, organizovana u sjedištu, radi obavljanja zajedničkih funkcija na nivou Društva, a čine je sektori i samostalne službe.

Društvo od ranije ima većinske udjele u pravnim licima:

- „Iskraemeco“ d.o.o. Sarajevo – društvo za proizvodnju i održavanje mjernih uređaja, u kojem je vlasnik 57,51 % udjela;

- „Eldis Tehnika“ d.o.o. Sarajevo – društvo za proizvodnju opreme za distribuciju energije, promet proizvodima i uslugama, u 100 % vlasništvu i u

- „Hotel Makarska“ d.o.o. Makarska, Republika Hrvatska – društvo za ugostiteljstvo i turizam, u kojem je vlasnik 85,81 % udjela;

dok u pravnom licu:

- „ETP“ d.o.o. Sarajevo, društvo za proizvodnju elektro osigurača, ima 49 % vlasništva u udjelima.

U prethodnoj, 2008. godini nastavljene su ranije započete aktivnosti u vezi procesa prestrukturiranja elektroenergetskog sektora u BiH, usvajanjem Elaborata o novoj organizaciji Društva.

Nakon što je 14.01.2009. godine Vlada Federacije BiH donijela Odluku o prenosu udjela Federacije BiH u rudnicima uglja u Federaciji BiH, krajem godine okončane su aktivnosti i Društvo je preuzelo kontrolu i steklo vlasništvo u istim, ukupne procijenjene vrijednosti udjela od 81.804.238 KM, od čega u:

RMU „Kakanj“ d.o.o. Kakanj, u vrijednosti od 19.719.853 KM,
RMU „Breza“ d.o.o. Breza, u vrijednosti od 12.490.360 KM,
Rudnik „Gračanica“ d.o.o. Gornji Vakuf – Uskoplje, u vrijednosti od 5.065.082 KM,
RMU „Abid Lolić“ d.o.o. Travnik – Bila, u vrijednosti od 762.313 KM,
Rudnici „Kreka“ d.o.o. Tuzla, u vrijednosti od 37.144.754 KM,
RMU „Đurđevik“ d.o.o. Đurđevik, u vrijednosti od 5.107.789 KM i u
RMU „Zenica“ d.o.o. Zenica, u vrijednosti od 1.514.087 KM.

Za preuzete udjele Društvo će izdati dionice kojima će se povećati učešće Federacije BiH u osnovnom kapitalu, a sudska registracija je u toku.

Sjedište Društva je u Sarajevu, Vilsonovo šetalište 15.

Na dan 31.12.2009. godine, Društvo je imalo 5.007 uposlenika.

Na datum bilansa Društvo je dalo izjavu da su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS).

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su nekonsolidovani finansijski izvještaji Društva i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj naše revizije je da na osnovu provedene revizije izrazimo mišljenje da li su finansijski izvještaji pripremljeni u svakom značajnom pogledu u skladu sa važećom zakonskom regulativom i primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja. Revizija uključuje i procijenu da li Uprava i rukovodioci primjenjuju zakone i ostale važeće propise i akte, koriste li sredstva za odgovarajuće namjene u okviru propisanih i datih ovlaštenja, ocjenu finansijskog upravljanja, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola uspostavljenih u svrhu zaštite imovine, kao i sposobnost da otkrivaju i sprječavaju značajno pogrešna prikazivanja u finansijskim izvještajima.

Zbog ograničenja vremena i resursa, revizijom nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja, niti smo ispitivali sve transakcije. Sistemom uzorka ispitali smo procese koji se odnose na obavljanje zakonom utvrđene djelatnosti, zakonsku i usklađenost sa općeprihvaćenim računovodstvenim načelima, planiranje poslovnih aktivnosti i sa njima povezane račune vezane za sredstva, obaveze i kapital, prihode i rashode, uključujući značajnije troškove poslovanja. Obzirom da je revizija obavljena na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške nisu otkrivene.

Revizija je uključila i davanje preporuka za dalji rad za područja koja smo smatrali bitnim, a vezana su za finansijsko izvještavanje.

3. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom nekonsolidovanih finansijskih izvještaja za 2009. godinu, konstatovali smo određene propuste i nepravilnosti. U cilju otklanjanja istih, dali smo slijedeće preporuke:

- *donijeti nedostajuće akte, dosljedno i u potpunosti poštivati sve usvojene akte i procedure i kontinuirano pratiti njihovu realizaciju;*
- *značajnije vrednovati rad i preporuke Odjela za internu reviziju;*
- *investicione odluke donositi u skladu sa realnim mogućnostima;*
- *intenzivirati aktivnosti vezane za obezbjeđenje dokaza o vlasništvu i uknjižbi nekretnina kod nadležnih sudova;*

- *obezbjediti iskazivanje ročne strukture potraživanja;*
- *izvršiti konačno usaglašavanje i uspostaviti vođenje internih odnosa između Direkcije i dijelova Društva na način da se pravovremeno zatvaraju konta internih odnosa;*
- *svi dijelovi Društva (podružnice) treba da dosljedno i u potpunosti poštuju donesene računovodstvene politike, u dijelu kapitalizacije kamata, obračunate u momentu povlačenja sredstava;*
- *ubrzati implementaciju projekata po međunarodnim kreditima kako zbog nepovlačenja raspoloživih sredstava ne bi dolazilo do povećanja rashoda i odliva sredstava;*
- *prilikom sastavljanja i prezentacije finansijskih izvještaja obaveze i potraživanja po osnovu internih odnosa eliminisati i ne priznavati u finansijskim izvještajima;*
- *donijeti nove ili postojeće akte dopuniti u dijelu praćenja prihoda i rashoda po mjestu i nosiocima, što podrazumijeva uređenje internih odnosa i obračun zajedničkog prihoda sa jasno utvrđenim kriterijima za raspodjelu ukupnog prihoda na dijelove Društva;*
- *isplatu stimulacija vršiti u skladu sa usvojenim aktima kojima je ista regulisana;*
- *realizaciju ostalih troškova i rashoda provoditi u skladu s planom predviđenih sredstava za te namjene i internim aktima;*
- *rezervisanja po osnovu sudskih sporova priznavati isključivo u skladu sa zahtjevima iz MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva;*
- *u svim slučajevima nabavki dosljedno i u potpunosti postupati u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama BiH i njegovim provedbenim aktima i na taj način poštivati i član 34. Zakona o javnim preduzećima u Federaciji BiH.*

4. NALAZ I PREPORUKE

4.1 Prethodno iskustvo sa klijentom i ostale kontrole nadležnih organa

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH po peti put obavlja reviziju finansijskih izvještaja predmetnog klijenta. U prethodnoj reviziji finansijskih izvještaja provedenoj za 2007. godinu, dato je uslovno mišljenje.

Predmetnom revizijom utvrdili smo da su preporuke date u prethodnoj reviziji djelimično implementirane. Izvršeno je usklađivanje i smanjenje osnovnog kapitala po osnovu akumuliranih gubitaka, doraden IT sistem, poboljšano finansijsko izvještavanje, unaprijeđeni akti kojima su uređene politike potraživanja, ali isti nisu u potpunosti primijenjeni u revidiranom obračunskom periodu. Implementacija usvojenih akata vezana za potraživanja, zbog velikog broja podataka i stavki, zahtijeva duži vremenski period i aktivnosti su u toku. U finansijskim izvještajima se još uvijek iskazuju interni odnosi, što nije u skladu sa općeprihvaćenim računovodstvenim pravilima, prema kojima se isti isključuju. Nije uvedeno praćenje prihoda i rashoda po mjestu i nosiocima, nije obezbijeđeno iskazivanje potraživanja po ročnosti, priznavanje rezervisanja ne vrši se u potpunosti prema zahtjevima iz standarda.

Reviziju nekonsolidovanih (i konsolidovanih) finansijskih izvještaja za 2009. godinu obavila je revizorska kuća „KPMG B-H“ d.o.o. Sarajevo. Dato je uslovno mišljenje o finansijskom položaju, a suzdržano o rezultatima poslovanja i gotovinskim tokovima.

Kontrolu prijavljivanja i uplate PDV za period od 01.10.2007. do 28.02.2010. godine, obavila su ovlaštena lica Uprave za indirektno oporezivanje. Provedenom kontrolom nisu utvrđene nepravilnosti.

U isto vrijeme je od strane ovlaštenih lica Porezne uprave Federacije BiH vršena kontrola obračuna i uplate direktnih poreza i poreza na dobit u prethodnih pet godina, čiji izvještaj, prema navodima odgovornih lica, do okončanja predmetne revizije nije bio završen.

4.2 Sistem internih kontrola¹⁾

Društvo je u značajnom dijelu uredilo kontrolne aktivnosti koje predstavljaju politike i procedure rada i postupanja svih uposlenih. Još ranije usvojene su politike i procedure politike sistema kvaliteta (SQ procedure), doneseni značajniji interni akti i uputstva skoro za sve procese rada. Prilikom ocjene sistema internih kontrola provjerili smo i uvažili nalaze Odjela za internu reviziju, prema kojima nedostaju akti i procedure kojima bi se uredili poslovi uvoza roba i usluga, popis imovine na nivou Društva, jedinstveno skladišno-materijalno poslovanje, vlastita potrošnja el.energije, upravljanje distributivnim gubicima.

Iako se postojeći akti dopunjuju, provedenom revizijom utvrdili smo da se u pojedinim slučajevima odstupa od usvojenih pravila i procedura, a što se posebno odnosi na slijedeće:

- I dalje se iskazuju interni odnosi. Međusobna potraživanja i obaveze između dijelova Društva koncem godine se ne eliminišu, radi čega su precijenjeni i aktiva i pasiva.
- I pored dograđene aplikacije, još uvijek nije obezbijedeno iskazivanje ročne strukture potraživanja.

I dalje je prisutno neslaganje i neusklađenost između sintetičkih podataka u Glavnoj knjizi i analitičkih podataka koji se vode u aplikaciji potraživanja SOEE. Ova aplikacija ne daje mogućnost iskazivanja starosne strukture potraživanja po osnovu obračunatih kamata, nije moguć aplikativan prenos redovnih potraživanja za kamate na sumnjiva i sporna ili utužena potraživanja, kao ni obračun zatezних kamata po osnovu kašnjenja u plaćanju, osim za el.energiju koja se prati kroz aplikaciju SOEE.

- Popisne komisije i dalje konstatuju nedostake koji se ponavljaju iz godine u godinu, a koje se odnose na nepoštivanje u potpunosti definisanih procedura i uputstava kod zaduživanja, razduživanja i prenosa zaduženja sa jednog korisnika na drugog (stalna sredstva, sitan inventar i materijal). Utvrđeni viškovi stalnih sredstava (podzemni kablovi i trafoi) od 326.985 KM rezultat su nepotpunih i nekvalitetnih popisa imovine u ranijim godinama, repariranja rashodovanih i isknjiženih sredstava.

- Dinamika ulaganja i angažovanja sredstava u ranijem periodu nije bila usklađena sa dinamikom iz odluka i planom investicija, što za posljedicu ima još uvijek nerealizovane projekte. U prethodnom periodu planirana su ulaganja u objekte, a da prethodno nisu izvršene sve pripremne aktivnosti i dobivene potrebne dozvole i saglasnosti od nadležnih organa i institucija, što predstavlja rizik za već uložena sredstava. Bilo je i kašnjenja u realizaciji potpisanih ugovora, kao i slučajeva zaključivanja ugovora o javnim nabavkama u roku kraćem od 15 dana, što eventualno pokretanje postupka i spora može da ima za posljedicu otkazivanje ugovora i naknadu štete, odnosno, gubitak sredstava.

- Evidentno je nepoštivanje računovodstvenih politika i nejedinstven pristup dijelova Društva u evidentiranju kamata po kreditima. Obračunate kamate na kredite različito se evidentiraju, u nekim dijelovima se kapitaliziraju, pripisuju sredstvima, shodno usvojenim računovodstvenim politikama, a u drugim dijelovima knjiže na rashode. Od ukupnog iznosa obračunatih kamata od 489.635 KM, kapitalizirano je samo 29.106 KM, dok je 460.529 KM teretilo rashode perioda.

- Odobrena i raspoloživa kreditna sredstva ne povlače se blagovremeno i prema ugovorenoj dinamici.

Zbog neefikasnosti u povlačenju sredstava samo u 2009. godini obračunate su kamate u iznosu od 183.707 KM.

- Isplate stimulacija ne vrše se u skladu s Odlukom o kriterijima za ocjenu rezultata rada Direkcije, podružnica i zaposlenika Društva i operativnog Uputstva.

Sistem internih kontrola ¹⁾ - obuhvata kontrolno okruženje i kontrolne procedure. Sistem uključuje sve politike i procedure, uspostavljene od strane organa upravljanja Društva, sa ciljem osiguravanja ostvarivanja ciljeva, sukladno eksternim pravilima (zakonska akta) i rukovodnim politikama, osiguranja imovine i informacija, prevencije u otkrivanju prevara i greški, kvalitete računovodstvenih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i blagovremene izrade pouzdanih finansijskih i rukovodnih/upravljačkih informacija.

U odnosu na prethodnu reviziju, evidentan je značajan pomak i napredak u radu Odjela za internu reviziju. Na osnovu prethodno sačinjene Studije rizika, aktivnosti Odjela u 2009. godini bile su vezane za reviziju značajnijih procesa rada i pozicija u finansijskim izvještajima, praćenje i procjena kvaliteta sistema internih kontrola i davanje odgovarajućih prijedloga po svim poslovnim aktivnostima Društva. Usvojene izvještaje Odjela za internu reviziju sa datim preporukama Odbor za reviziju redovno je dostavljao Upravi. Do okončanja predmetne revizije sve date preporuke nisu implementirane.

Uprava je identifikovala potencijalne opasnosti i moguće rizike u poslovanju, a prije svih u vezi sa upravljanjem finansijskim rizicima. Glavni rizici iz okruženja sa kojima se Društvo suočava u predstojećem periodu odnose se na nepostojanje politike i strategije razvoja energetskog sektora u BiH, probleme u funkcionisanju Elektroprenos-a BiH, kašnjenje u razvoju i gradnji novih proizvodnih kapaciteta, neadekvatan nivo cijena električne energije za tarifne kupce, velika zaduženja i stvorene obaveze (preuzete) rudnika uglja u Federaciji BiH, problemi u naplati zbog smanjenja platežne moći i unutrašnje likvidnosti kupaca, konkurencija usljed liberalizacije tržišta i najava povećane izgradnje konkurentskih proizvodnih objekata u okruženju.

Preporuke:

Donijeti nedostajuće akte, dosljedno i u potpunosti poštivati sve usvojene akte i procedure i kontinuirano pratiti njihovu realizaciju.

Značajnije vrednovati rad i preporuke Odjela za internu reviziju.

4.3 Planiranje i izvještavanje

Plan poslovanja za period 2009.-2011. godina, na prijedlog Nadzornog odbora, usvojila je Skupština na sjednici održanoj 29.12.2008. godine. Osnov za izradu Plana su Smjernice za izradu trogodišnjeg plana poslovanja Društva, Elektroenergetski bilans za planski period, osnovni ekonomski pokazatelji prihoda, troškova i rashoda za 2007. godinu i procjena ostvarenja za 2008. godinu, Regulatorni kontni plan (FERK-a), koji je u primjeni od 01.01.2009. godine, te prognoze kretanja za planski period.

U okviru Operativnog plana ulaganja za 2009. godinu, u ukupnom iznosu 400.069.025 KM, 267.918.864 KM predstavljaju preneseni nerealizovani projekti po donesenim investicionim odlukama iz prethodnih godina, dok se preostalih 132.150.161 KM odnosi na projekte iz 2009. godine. Isti se odnose na planirana ulaganja po djelatnostima (proizvodnja, distribucija, snabdijevanje i trgovina), kapitalne investicije, sistem IKT, razvojne i istraživačke projekte.

Rebalans plana poslovanja za period 2009-2011. godina, u dijelu koji se odnosi na 2009. godinu sačinjen u septembru 2009. godine, usvojen je 22.10.2009. godine. Razlozi za izmjene Plana su: odstupanje od planiranih isporuka električne energije, promjena cijena električne energije za ino tržište, povećanje cijena uglja i pratećih troškova materijala za proizvodnju, promjene troškova prevoza bilansiranih količina uglja, kao i povećanja cijena vodoprivrednih naknada.

Rebalansom je planirana manja prodaja električne energije, ali i manji troškovi poslovanja skoro po svim osnovama. Planirana dobit smanjena je za 4.360.074 KM ili za 5,39 %.

Osnovne ekonomske kategorije planirane su i ostvarene u slijedećim iznosima:

		Ostvareno u 2008. godini	Plan za 2009. godinu	Rebalans plana za 2009. godinu	Ostvareno u 2009. godini
1	2	3	4	5	6
I	Ukupan prihod	907.619.995	1.003.295.495	937.365.570	944.123.433
II	Ukupni rashodi	861.381.187	922.449.731	860.879.880	882.220.110
III	Dobit (I-II)	46.238.808	80.845.764	76.485.690	61.903.323

Prema realizaciji elektroenergetskog bilansa, ostvarena ukupna proizvodnja električne energije u 2009. godini, u količini 6.926,5 GWh je za 110,9 GWh ili 1,6 % manja od planirane i za 368,0 GWh ili 5,0 % od ostvarene proizvodnje u 2008. godini. Povećana je proizvodnja u Hidroelektranama Jablanica, Grabovica, Salakovac i distributivnim hidroelektranama, za 14,0 % više od plana, a za 9,6 % u odnosu na prethodnu godinu. Istovremeno, proizvodnja u termoelektranama Kakanj i Tuzla smanjena je za 5,8 % u odnosu na planiranu i za 9,0 % u odnosu na prethodnu godinu.

Realizacija operativnog plana ulaganja iznosi 177.277.150 KM i predstavlja ostvarenje od 44,31 % u odnosu na plan. Investicione odluke realizovane su u iznosu od 294.748.086 KM, što je ostvarenje od 60,15 % u odnosu na plan. Najmanja realizacija od 6,68 % u odnosu na plan i 25,88 % u odnosu na investicione odluke je na poziciji kapitalnih ulaganja.

Izveštaj o poslovanju za 2009. godinu sačinjen je u maju 2010. godine. Odluku o usvajanju Izveštaj o poslovanju za 2009. godinu, Nadzorni odbor je usvojio 27.05.2010. godine, a Skupština 30.06.2010. godine. Nakon usvajanja od strane nadležnih organa, početkom jula 2010. godine, Izveštaj o poslovanju dostavljen je resornom ministarstvu.

Preporuka:

Investicione odluke donositi u skladu sa realnim mogućnostima.

4.4 Stalna sredstva

Knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava iskazana je u iznosu od 2.817.017.514 KM i ista se odnose na slijedeće:

	31.12.2009.	31.12.2008.
STALNA SREDSTVA	2.817.017.514	2.865.918.483
Stalna nematerijalna sredstva	1.943.062	761.064
Nekretnine, postrojenja i oprema (bez avansa)	2.626.436.506	2.598.770.648
Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	5.873.930	2.409.897
Ostala stalna materijalna sredstva	957.628	892.023
Dugoročna finansijska ulaganja	174.656.467	252.528.835
Dugoročna potraživanja	6.558.388	8.548.831
Dugoročna razgraničenja	591.533	2.007.185

Stalna nematerijalna sredstva čine licence i računarski programi. Ova imovina početno se vrednuju po trošku nabavke. Nakon početnog priznavanja vrednuju se po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirani gubitak od umanjenja. Amortizacija nematerijalnih sredstava vrši se primjenom linearne metode otpisa tokom procijenjenog korisnog vijeka trajanja sredstva.

Povećanje ove imovine u 2009. godini u najvećem dijelu odnosi se na nabavku licenci i software od dobavljača "Sys company" d.o.o. Sarajevo, u vrijednosti od 1.351.706 KM, po ugovoru od 23.01.2009. godine. Odluku o investicionom ulaganju u „Microsoft“ licence u vrijednosti od 2.420.000 KM donio je Nadzorni odbor 2005. godine. Projekat nije okončan do datuma bilansa, iako je rok za realizaciju bio 31.12.2007. godine.

Nekretnine, postrojenja i oprema knjigovodstvene vrijednosti od 2.626.436.506 KM predstavljaju najveći dio stalnih sredstava. Stopa otpisanosti ove imovine je 62,71 %, a struktura iste i promjene u revidiranoj godini daju se u slijedećoj tabeli:

Opis	Zemljišta	Građevin. objekti	Postrojenja i oprema	Transportna sredstva	Nekr.p.i opr. u pripremi	Ostala mat. sredstva	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8
1 Nabavna vrijednost							
na dan 31.12.2008.	76.275.626	2.842.198.531	1.694.711.872	21.473.123	71.233.993	1.295.081	4.707.188.226
- direk.pov.u 2009. godini	22.151	278.679.447	428.786.533	7.175.543	152.044.408	22.500	866.730.582
- prij.sa prip.(inv.u toku)	94.555	48.648.097	37.585.567	5.181.989	(90.849.771)	0	660.437
- otud., rash., otpis, isknj.	(166.700)	(54.848.184)	(166.527.437)	(1.243.866)	(5.278.242)	0	(228.064.429)
- ostalo	0	710.243.128	980.549.140	16.754.922	(175.371)	38.577	1.707.410.396
na dan 31.12.2009.	76.225.632	3.824.921.019	2.975.105.675	49.341.711	126.975.017	1.356.158	7.053.925.212
2 Akumulir.amortizacija							
na dan 31.12.2008.		01.252.121.693	844.630.359	10.501.248	225.243	119.331	2.107.597.874
- amortizacija za 2009.	0	65.187.670	74.208.460	2.227.303	0	3.569	141.627.002
- otud., rash., otpis, isknj.	0	(51.211.575)	(164.188.128)	(1.203.067)	0	0	(216.602.770)
- ostalo	0	1.006.994.942	1.363.046.953	24.996.670	(225.243)	53.278	2.394.866.600
na dan 31.12.2009.		02.273.092.730	2.117.697.644	36.522.154	0	176.178	4.427.488.706
3 Neto knjigov.vrijednost							
na dan 31.12.2008.	76.275.626	1.590.076.838	850.081.513	10.971.875	71.008.750	1.175.750	2.599.590.352
na dan 31.12.2009.	76.225.632	1.551.828.289	857.408.031	12.819.557	126.975.017	1.179.980	2.626.436.506

Nekretnine, postrojenja i oprema u najvećem dijelu predstavljaju građevinski objekti i oprema za obavljanje djelatnosti proizvodnje, distribucije i ostalih poslova u okviru registrovanih djelatnosti. Imovina koju je Društvo imalo u posjedu do datuma procjene (2004. godine) iskazana je po revalorizovanom iznosu, koji predstavlja njihovu fer vrijednost umanjenu za ukupnu naknadnu akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja. Nekretnine, postrojenja i oprema nabavljeni nakon procjene vrednovani su i iskazani po trošku nabave, odnosno, po nabavnoj vrijednosti. Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme vrši se primjenom linearne metode otpisa.

Promjene na ovoj poziciji u 2009. godini odnosile su se na:

- direktna povećanja, vezana za nabavku ili donaciju pojedinačnog ili grupe sredstava;
- prenos sredstava sa investicija u toku u upotrebu, nakon izvršene kolaudacije i tehničkog prijema;
- otuđenja i rashodovanja, po prijedlozima popisnih komisija, a na osnovu odluka Nadzornog odbora (radi se o dotrajalim i neupotrebljivim sredstvima) i
- ostale promjene koje se odnose na različite transakcije u okviru Društva (preraspodjela sredstava
- između dijelova Društva i reklasifikacije, prema pismenim nalogima odgovornih lica).

Na osnovu odluke Nadzornog odbora od 21.07.2009. godine, izvršen je prenos otpisanih stalnih sredstava iz vanbilansne u bilansnu evidenciju, o čemu je mišljenje dao i Odbor za reviziju. Radi se o 100 % otpisanim stalnim sredstvima nabavne i otpisane vrijednosti od 2.462.082.577 KM koja se još uvijek u kontinuitetu koriste, a koja su u prethodnim godinama nakon knjigovodstvenog otpisa prenesena u vanbilansnu evidenciju.

Odlukama Nadzornog odbora iz 2009. godine, pored ostalog, rashodovana su i isknjižena stalna sredstva u podružnici TE Kakanj, ukupne nabavne vrijednosti 168.337.307 KM, koja su gotovo u cjelosti otpisana, čija knjigovodstvena vrijednost iznosi 375.012 KM. Najveći dio odnosi se na četiri dotrajala bloka, stara preko 40 godina, za koje se više ne proizvode rezervni djelovi, a koji zbog velikog specifičnog utroška toplote za posljedicu ima i neprihvatljivo velike troškove proizvodnje.

Zemljišta iskazana u vrijednosti od 76.225.632 KM odnose se na građevinska, poljoprovredna, šumska i zemljišta za ostale namjene. Još uvijek nije okončan postupak prikupljanja dokaza o vlasništvu na ukupno iskazanom zemljištu, iako su podneseni zahtjevi za dobivanje podataka od nadležnih katastarskih ureda i sudova.

Građevinski objekti iskazani u iznosu od 1.551.828.289 KM u najvećem dijelu čine objekti i elektrodistributivna infrastruktura. Povećanje na ovoj poziciji na nivou Društva u ukupnom iznosu od

58.027.844 KM odnosi se na okončane radove na izgradnji novih, rekonstrukciji i sanaciji postojećih elektroenergetskih objekata i mreže koji se finansiraju iz vlastitih sredstava, kredita EBRD-a, a dijelom i iz donacijama. Na osnovu zapisnika o kolaudaciji, aktivirani su priključci na elektrodistributivnu mrežu, finansiranim iz donacija, u vrijednosti od 14.428.837 KM. Smanjenje građevinskih objekata izvršeno je po osnovu rashodovanja zastarjelih, neupotrebljivih i otpisanih objekata i mreže, koji su u skladu sa investicionim odlukama demontirani i zamijenjeni sa novoizgrađenim. Odluke o rashodovanju i isknjiženju donio je Nadzorni odbor.

Postrojenja i oprema iskazani u iznosu od 857.408.031 KM odnose se na opremu za obavljanje proizvodne djelatnosti, uredski namještaj i ostalu opremu. Vrijednost ove imovine u najvećem dijelu povećana je po osnovu aktiviranja opreme za proizvodnju električne energije, na osnovu zapisnika o kolaudaciji. Smanjenje na ovoj poziciji izvršeno je po osnovu rashodovanja rashodovanja zastarjele, neispravne i dotrajale opreme, o čemu je odluke donio Nadzorni odbor. I na prijedlog popisne komisije izvršeno je rashodovanje i zastarjele, neispravne i dotrajale opreme knjigovodstvene vrijednosti od 815.855 KM, ukupne nabavne vrijednosti 11.718.781 KM.

Transportna sredstva knjigovodstvene vrijednosti 12.819.557 KM, u najvećem dijelu čine motorna vozila i vagoni. U 2009. godini za potrebe TE Kakanj nabavljen je buldozer, a za Direkciju i podružnice putnička vozila. Na prijedlog popisne komisije izvršeno je rashodovanje transportnih sredstava nabavne vrijednosti 1.033.144 KM, otpisane 1.019.246 KM, knjigovodstvene vrijednosti 13.899 KM.

Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi iskazani u iznosu od 126.975.017 KM, odnose se na investicije u toku i u odnosu na prethodnu godinu veće su za 78,25 %. Ukupna ulaganja u materijalna sredstva u revidiranoj godini iznosila su 152.044.408 KM, od čega su aktivirana sredstva u iznosu od 90.849.772 KM, što predstavlja realizaciju okončanih investicija od 59,75 %.

Najznačajnija ulaganja u Djelatnosti proizvodnje odnosila su se realizaciju odobrenih investicionih projekata u podružnicama Hidroelektrane na Neretvi, Termoelektrani Kakanj i Termoelektrani Tuzla.

- U Hidroelektrani na Neretvi vršena je nabavka i izmjena sistema uzbude agregata, ulaganja u rekonstrukciju rashladnog i drenažnog sistema, nabavka transformatora, izgradnja uređaja za prečišćavanje otpadnih voda;
- u Termoelektrani Kakanj ulaganja u parovode od kotla do turbine i u u projekat SCADA, rekonstrukcija elektrofiltera bloka 5 – 110 MW, nabavka elektromotora i buldožera, isporuka pregrijača 5, bloka 7, rekonstrukcija saobraćanica unutar kruga i projekat revitalizacije bloka 6 – 110 MW, započeta izrada investiciono i okolinske dokumentacije za nove energetske objekte – blok 8;
- u Termoelektrani Tuzla sanacija vitalnih dijelova bloka 3 – 100 MW, ulaganje u projekat sanacije blokova 6 – 215 MW (kapitalni remont), rekonstrukcija sistema za dopunu rashladnih tornjeva i dodatno hlađenje blokova 4 i 5, izgradnja deponije šljake i pepela, nabavka VTZ-ova za blok 4-200 MW i rekonstrukcija 35/6 kV postrojenja CS Modrac.

Ulaganja u Djelatnosti distribucije vršena su u elektrodistributivne objekte i mrežu u svim podružnicama. Značajan zajednički projekat odnosi se na program rekonstrukcije elektrodistributivne mreže koji se finansira iz kredita EBRD-a. Ugovoreni su svi planirani radovi, dio radova je završen, nabavljena je potrebna roba i materijal. U podružnicama distribucije nastavljen je program sanacije i izgradnje elektroenergetskih objekata i mreže, trafostanica, kablovskih priključaka i pripadajuće opreme, rekonstrukcije obračunskih mjernih mjesta i zamjene starih brojila, kao i program ugradnje linijskih rastavljača i unapređenja sistema nadzora i upravljanja u srednjenaponskim distributivnim mrežama koji se finansira iz vlastitih sredstava i donacija. Dio investicionih ulaganja u ovoj djelatnosti odnosio se na ulaganja u zajedničke potrebe svih podružnica (nabavka računarske i uredske opreme, vozila, alata, uređaja i opremanje poslovnih prostora).

Obračun amortizacije za 2009. godinu izvršen je na osnovu Odluke Nadzornog odbora o konačnom obračunu amortizacije i revalorizacije stalnih sredstava za period I-XII 2009. godine, od 18.12.2009. godine i isti je konzistentan u odnosu na prethodnu godinu. Obračun amortizacije za procijenjena sredstva izvršen je po stopama utvrđenim na osnovu procijenjenog vijeka trajanja sredstva od strane procjenitelja, a za novonabavljena sredstva po stopama iz usvojene Nomenklature. Sve stope amortizacije su minimalne. Prema istoj odluci, obračun revalorizacije nabavne i otpisane vrijednosti stalnih sredstava za period I-XII 2009. godine neće se vršiti.

Procijenjeni vijek trajanja i stope amortizacije za karakteristična sredstva su:

Naziv sredstva	Vijek trajanja (u god.)	Stopa amortizacije (%)
Brane – betonske	67	1,50
Zgrade	od 25 do 80	od 1,25 do 4,00
Postrojenja i oprema	od 5 do 40	od 2,50 do 20,00
Nadzemni vodovi	od 12 do 33	od 3,00 do 8,33
Ostala oprema	od 3 do 5	od 20,00 do 33,33

Društvo ne raspolaže sa dokumentacijom o vlasništvu za sve nekretnine iskazane u finansijskim izvještajima. Prema navodima odgovornih, pokrenute su aktivnosti u cilju rješavanja imovinsko-pravnih odnosa i zaštite imovine koja nije u posjedu, prikupljeni podaci od podružnica na osnovu kojih je sačinjena baza podataka sa listom objekata za koje nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi, ali postupci nisu okončani.

Prema prezentiranim podacima od strane odgovornih lica, od 24. marta 2010. godine, Društvo nema upisanih hipoteka na nekretninama, niti datih založnih prava na pokretnu imovinu.

Na datum bilansa, nije vršena procjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, shodno zahtjevu MRS 36 – Umanjenje imovine, a u vezi sa MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.

Ostala stalna materijalna sredstva iskazana u iznosu od 957.628 KM odnose se na djela likovne i vajarske umjetnosti i sl.

Dugoročna finansijska ulaganja iskazana u iznosu od 174.656.467 KM u najvećem dijelu odnose se na udjele u drugim pravnim licima i oročene depozite kod banaka.

Udjeli u zavisnim društvima iskazani su u iznosu od 87.810.086 KM.

Najveće povećanje na ovoj poziciji u odnosu na prethodnu godinu, odnosilo se na preuzete udjele u rudnicima uglja u Federaciji BiH. Nakon okončanih aktivnosti na prenosu udjela, Društvo je angažovalo neovisnog revizora koji je izvršio procjenu udjela Federacije BiH u rudnicima na dan 31.12.2008. godine. Prema izvještaju ovlaštenog procjenitelja, procijenjena vrijednost udjela u sedam rudnika uglja u Federaciji BiH iznosi 81.804.238 KM.

Oročeni depoziti iskazani su u iznosu od 78.233.200 KM.

Sredstava na ovoj poziciji u odnosu na prethodnu godinu smanjena su po osnovu ugovora o oročenju novčanih sredstava kod poslovnih banaka koji ističu u 2010. godini. Odabir banaka vršen je po pozivu, shodno Uputstvu o postupku i načinu odabira najpovoljnije banke za oročenje depozita. Pri donošenju odluke o oročavanju sredstava i odabiru banaka vodilo se računa o disperziji rizika. Sredstva su oročena kod više banaka, uz kamatne stope u rasponu od 5,02 % do 6,90 %.

Dugoročna potraživanja iskazana u iznosu od 6.558.388 KM odnose se na potraživanja od rudnika iz ranijeg perioda koji su na osnovu odluka Nadzornog odbora, uz saglasnost resornog ministarstva reprogramirani.

Dugoročna razgraničenja u iznosu od 591.533 KM predstavljaju razgraničene kamate na dugoročna reprogramirana potraživanja.

Preporuka:

Intenzivirati aktivnosti vezane za obezbjeđenje dokaza o vlasništvu i uknjižbi nekretnina kod nadležnih sudova.

4.5 Potraživanja

U finansijskim izvještajima iskazana su slijedeća potraživanja:

	31.12.2009.	31.12.2008.
POTRAŽIVANJA	759.523.249	624.239.400
Potraživanja od prodaje	107.138.993	107.219.203
Druga kratkoročna potraživanja	437.244.088	474.530.255
Kratkoročni finansijski plasmani	215.140.168	42.489.942
Aktivna vremenska razgraničenja	2.395.828	10.530.464

Ukupna potraživanja iskazana na datum bilansa iznose 759.523.249 KM i u odnosu na prethodnu godinu veća su za 21,67 %. Potraživanja su nepravilno iskazana i precijenjena za 424.202.246 KM, što nema uticaja na finansijske izvještaje, obzirom da su za isti iznos precijenjene i iskazane obaveze. U okviru iskazanih potraživanja, potraživanja od prodaje su na nivou prošlogodišnjih, dok su najveće povećanje odnosi na kratkoročne finansijske plasmane koji su povećani za pet puta, što je posljedica prenosa oročenih sredstava koje dospijevaju u 2010. godini.

Potraživanja od prodaje nastala po osnovu isporučene električne energije i izvršenih usluga, odnose se na kupce u zemlji i inostranstvu:

	31.12.2009.	31.12.2008.
Potraživanja od prodaje	107.138.993	107.219.203
- Kupci u zemlji	96.919.676	76.688.778
- Kupci u inostranstvu	1.889.590	19.680.498
- Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca	7.272.853	15.154.296
- Utužena potraživanja	42.845.859	34.248.354
- (Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca)	(41.788.985)	(38.552.723)

Ranije politike potraživanja unaprijedene su novim Uputstvom o utvrđivanju, praćenju i vođenju sumnjivih i spornih potraživanja po osnovu isporučene el.energije, neovlaštene i neregistrovane potrošnje električne energije, ostalih dobara i usluga i zateznih kamata u JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, donesenim od strane Uprave 06.10.2009. godine. Istim Uputstvom utvrđeni su kriteriji po kojima se određuje kada je potraživanje po naprijed navednim osnovama redovno, sumnjivo i sporno, sudski utuženo, predloženo za ispravku i otpis i isknjižavanje iz knjigovodstvenih i analitičkih evidencija.

Kupci u zemlji u iznosu od 96.919.676 KM predstavljaju 90,46 % ukupno iskazanih potraživanja od prodaje. Ova potraživanja čine distributivni potrošači (pravna i fizička lica i domaćinstva), tzv. "velepotrošači" potrošači električne energije, koji ispunjavaju uslove definisane pravilima o Opštim uslovima za isporuku električne energije i ostali netarifni potrošači. Na ovoj poziciji treba da se iskazuju potraživanja starosti do 90 dana, računajući od datuma dospijeca fakture.

U okviru iskazanih kupaca u zemlji, najveća su potraživanja po osnovu isporučene električne energije od tarifnih kupaca u iznosu od 59.888.767 KM, od čega se 38.610.915 KM odnosi na pravna i fizička lica – ostale kategorije potrošača, 17.700.411 KM na domaćinstva, a 3.577.441 KM na velepotrošače („Arcerol Mittal“ Zenica, „Željeznice“ FBiH, „Željezara“ Ilijaš, Tvornica cementa „Kakanj“ i „KTK“ Visoko. Potraživanja od ostalih netarifnih kupaca na datum bilansa iznosila su 23.397.585 KM. Najveći netarifni kupci su „Energy Financing Team“ d.o.o. Trebinje, JP „Elektroprivreda HZ-HB“ d.d. Mostar, „Korlea“ d.o.o. Mostar, „Atel BH“ d.o.o. Sarajevo. Prodaja električne energije ovim kupcima vrši se na osnovu međunarodnog tendera i nakon podmirenja domaćih tarifnih kupaca. Ova potraživanja su u najvećem dijelu naplaćena u tekućoj, 2010. godini.

Provedenom revizijom utvrdili smo da:

- Društvo nije u mogućnosti da obezbijedi iskazivanje starosne strukture potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja. Još uvijek nisu okončane aktivnosti na saldiranju svih kupaca zaključno sa 31.12.2009. godine, radi čega nisu u potpunosti usklađene njihove sintetičke i analitičke evidencije.

Zbog nemogućnosti dobivanja podataka o ročnoj strukturi potraživanja mi ne možemo utvrditi da li su u okviru istih iskazana i potraživanja čija je naplata neizvjesna, a nisu ispravljena na teret rashoda, radi čega ne možemo ni potvrditi da su potraživanja realno iskazana i procijeniti mogući uticaj na rezultat poslovanja.

Kupci u inostranstvu iskazani u iznosu od 1.889.590 KM odnose se na ino kupce bilansnih viškova električne energije. Ova potraživanja naplaćena su u 2010. godini. Procenat naplate električne energije prodate ino kupcima je 100 %. Prodaja bilansnog viška vrši se na osnovu provedenog međunarodnog otvorenog postupka. Na osnovu analize ukupne količine el.energije koja će se proizvesti u narednoj godini i Prethodnog sagledavanja elektroenergetskog bilansa i potreba potrošnje od strane domaćih kupaca (zadovoljenja domaćih potreba), utvrđuju se eventualni energetski viškovi, koji predstavljaju tzv. »bilansni višak«. Tokom tekuće godine, pored ukupno ugovorenih količina, t.j. podmiranje domaćih potrošača i ugovorenog izvoza, mogu se pojaviti i novi viškovi el.energije. U takvim slučajevima, prodaja el.energije vrši se dan za dan. U ovakvim slučajevima el.energija ima tretman berzanske robe, odnosno, dobra i cijene se formiraju na osnovu cijena na svjetskim berzama, prije svih onih u okruženju (Frankfurt, Ciri).

U 2008. godini objavljen je i proveden međunarodni tender za prodaju bilansog viška el.energije u 2009. godinu na koji se javilo 10 ponuđača. Nakon što je 15.10.2009. godine, Nadzorni odbor donio Odluku o godišnjoj prodaji bilansnog viška električne energije za 2010. godinu, proveden je međunarodni postupak.

Nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda, Komisija je sačinila evaluacioni Izvještaj sa prijedlozima za izbor najpovoljnijih ponuđača po lot-ovima. Na prijedlog Komisije za provođenje natječaja za prodaju električne energije, Uprava Društva je na 69. sjednici održanoj 09.10.2009. godine donijela Odluku o davanju saglasnosti na Evaluacioni izvještaj po Tenderu Ref. No. SE10/T-01, u kojoj se navodi da se prihvata ponuđeni prijedlog za izbor ponuđača koji su ponudili najpovoljniju cijenu za kupovinu električne energije u 2010. godini, nakon čega su sa izabranim ponuđačima zaključeni ugovori.

Sumnjiva i sporna potraživanja iskazana u iznosu od 7.272.853 KM odnose se na potraživanja od kupaca u zemlji koja nisu naplaćena u roku od 90 dana od datuma dospjeća fakture. Ova potraživanja u odnosu na prethodnu godinu manja su za 52,01 %, što je rezultat redovnog mjesečnog prenosa na utužena.

Utuzena potraživanja iskazana u iznosu od 42.845.859 KM u odnosu na prethodnu godinu veća su za 25,10 %. Na ovu poziciju prenose se sumnjiva i sporna potraživanja za koja ni nakon svih poduzetih mjera (pisane opomene, privremene obustave, isključenje električne energije i sl.) nije bilo moguće izvršiti naplatu, radi čega se pokreće postupak utuženja, i to najkasnije u roku od šest mjeseci za kategoriju kupaca »domaćinstva« i devet mjeseci za ostale kupce, računajući od datuma dospjeća fakture. U okviru istih, najveća su utužena potraživanja od „velepotrošača“, u iznosu od 22.770.734 KM, preduzeća u stečaju u iznosu od 6.781.990 KM i domaćinstava u iznosu od 3.006.836 KM.

Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iskazana u iznosu od 41.788.985 KM, u odnosu na prethodnu godinu veća su za 8,39 %. Shodno važećem Uputstvu, na ovu poziciju prenose se utužena potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 365 dana od datuma dospjeća fakture. Na osnovu Odluke Nadzornog odbora broj: NO-27-21730-6/09, iz 2009. godine, sva »sumnjiva i sporna« potraživanja u evidenciji »utuženih potraživanja« starija od 365 dana računajući od datuma dospjeća računa, ispravljaju se na teret rezultata poslovanja, odnosno, prenose na rashode.

Iskazana razlika između pozicije „Utuzena potraživanja“ i „Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca“ u iznosu od 1.056.874 KM odnosi se na utužena potraživanja koja nisu naplaćena u roku do 365 dana.

Nadzorni odbor je na sjednici održanoj 27.09.2009. godine donio Odluku o davanju ovlaštenja za otpis potraživanja koja nisu naplaćena u roku od godinu dana od datuma dospjeća, po automatizmu, s obavezom njegovog mjesečnog izvještavanja.

U vezi sa naprijed navedenim, u 2009. godini izvršena je ispravka potraživanja od kupaca na teret rashoda u ukupnom iznosu od 7.566.140 KM.

Druga kratkoročna potraživanja iskazana u iznosu od 437.244.088 KM u odnosu na prethodnu godinu manja su za 7,86 %, a ista čine slijedeća:

	31.12.2009.	31.12.2008.
Druga kratkoročna potraživanja	437.244.088	474.530.255
Potraživanja iz internih odnosa	424.220.910	462.722.052
Potraživanja od državnih i drugih institucija	348.600	231.803
Potraživanja za više plaćene poreze i akontacije poreza	1.992.823	-
Potraživanja od zaposlenih	118.946	173.922
Potraživanja za dividende i udjele u dobiti	-	1.835.916
Potraživanja za avanse	6.944.971	1.965.672
Ostala kratkoročna potraživanja	3.617.838	7.600.886
Potraživanja za ulazni PDV	-	4

Potraživanja iz internih odnosa u iznosu od 424.220.910 KM u najvećem dijelu odnose se na potraživanja po osnovu zajedničkog prihoda koja koncem godine nisu zatvorena sa iskazanim obavezama između dijelova Društva i Direkcije. Ista nisu usaglašena sa iskazanim obavezama za 18.664 KM.

Ovakav način iskazivanja internih odnosa u finansijskim izvještajima nije u skladu sa zahtjevima iz Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja, koji utvrđuje koncepte na kojima se zasniva sastavljanje i prezentacija finansijskih izvještaja.

Prema paragrafu 89. Okvira, sredstva se priznaju u bilansu stanja, kada je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi priticati u pravno lice, a prema zahtjevu iz paragrafa 91., obaveze se priznaju u bilansu stanja kada je vjerovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi proisteći iz podmirenja sadašnjih obaveza.

Zbog ovakvog načina iskazivanja, potraživanja na datum bilansa precijenjena su za 424.202.246 KM, što nema uticaja na finansijske izvještaje, obzirom da su za isti iznos precijenjene i iskazane obaveze.

Potraživanja za avanse u iznosu od 6.944.971 KM u najvećem dijelu predstavlja avans uplaćen kompaniji "Škoda Power" a.s. Češka, po ugovoru od 18.01.2009. godine, vezan za revitalizaciju bloka 6 u TE Kakanj, u iznosu od 4.801.954 KM.

	31.12.2009.	31.12.2008.
Kratkoročni finansijski plasmani	215.140.168	42.489.942
Dati zajmovi	1.985.329	37.756.111
Drugi kratkoročni finansijski plasmani	213.154.839	4.733.831

Drugi kratkoročni finansijski plasmani iskazani u iznosu od 213.154.839 KM odnose se na oročene depozite čiji rok dospijeva u tekućoj godini.

Aktivna vremenska razgraničenja iskazana u iznosu od 2.395.828 KM čine:

	31.12.2009.	31.12.2008.
Aktivna vremenska razgraničenja	2.395.828	10.530.464
Unaprijed plaćeni troškovi	1.954.592	1.153.243
Obračunati prihodi koji nisu mogli biti fakturisani	67.703	8.388.689
Ostala kratkoročna razgraničenja	373.533	988.532

Preporuke:

Obezbijediti iskazivanje ročne strukture potraživanja.

Izvršiti konačno usaglašavanje i uspostaviti vođenje internih odnosa između Direkcije i dijelova Društva na način da se pravovremeno zatvaraju konta internih odnosa.

4.6 Obaveze

U finansijskim izvještajima iskazane su obaveze u iznosu 867.395.144 KM, od čega dugoročne obaveze iznose 328.739.398 KM, a kratkoročne 538.655.746 KM. Obaveze imaju blagi trend rasta i povećane su za 4.128.839 KM ili 0,48 %. U okviru kratkoročnih obaveza iskazane su i obaveze iz internih odnosa u iznosu od 424.202.246 KM, koje je shodno računovodstvenim pravilima trebalo isključiti iz finansijskih izvještaja.

Struktura iskazanih obaveza je slijedeća:

O b a v e z e	31.12.2009.	31.12.2008.
Dugoročne obaveze	328.739.398	307.315.444
Dugoročne finansijske obaveze	86.393.617	77.272.079
Obaveze po kreditima	81.230.138	71.348.609
Ostale dugoročne finansijske obaveze	5.163.479	5.923.470
Dugoročna razgraničenja i rezervisanja	242.345.781	230.043.365
Odložene porezne obaveze	57.314.407	59.020.774
Druga dugoročna razgraničenja i rezervisanja	185.031.374	171.022.591
Kratkoročne obaveze	538.655.746	555.950.861
Kratkoročne finansijske obaveze	23.799.446	20.465.316
Obaveze za primljene avanse	4.982.511	5.901.307
Tekući dio dug. finansijskih obaveza	13.642.432	10.839.225
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	5.174.503	3.724.785
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze	513.722.344	534.815.700
Obaveze prema dobavljačima povezanim pravnim licima	2.547.675	291.474
Obaveze prema dobavljačima u zemlji i inostranstvu	78.981.655	66.769.333
Obaveze za porez na dodatnu vrijednost	4.444.675	2.441.656
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druga davanja	3.095.794	2.409.257
Druge kratkoročne obaveze	424.652.545	462.903.980
Pasivna vremenska razgraničenja	1.133.957	669.845
Ukupno	867.395.144	863.266.305

Dugoročne finansijske obaveze iskazane su u iznosu 86.393.617 KM. Najveće su obaveze po osnovu međunarodnih kredita u iznosu 81.229.818 KM, nastale po osnovu projekata rekonstrukcije elektroenergetskog sistema. Tekući dio dugoročnih finansijskih obaveza po međunarodnim kreditima iznosi 12.898.959 KM. Struktura međunarodnih kredita je slijedeća:

KREDITI	Stanje kredita na dan 31.12.2009.	Kamatna stopa	Taksa na nepovućena sredstva u KM	Period otplate
I KREDITI U OTPLATI	53.843.337			
WB IDA 2903	10.694.994	0,75%	-	2001-2016
IDA TF 38970	1.338.597	0,75%	-	2001-2016
MCTF TF 24010	507.884	1,00 %	-	2005-2011
IDA TF 24030	836.073	1,50%	-	2001-2016
Dautch Grant	1.659.443	1,00%	-	2005-2016
EBRD 599	394.707	6,475%	-	2002-2012
Švicarski kredit	-	-	-	2003-2007
IDA 3071	16.344.964	0,75%	-	2008-2032
BH – P1 JBIC	15.061.220	0,75%	-	2008-2038
EIB 20785	6.234.167	cca. 4,50%	-	2006-2020
IDA 3534	771.288	0,75%	-	2011-2031
II KREDITI U POVLAČENJU I OTPLATI	25.603.375			

EBRD 891	8.679.218	promjenjiva	20.219	2005-2015
EBRD 35806	16.924.157	promjenjiva	163.488	2009-2021
III KREDITI U POVLAČENJU	1.783.105			
IDA 41970	1.783.105	cca.2%	-	2016-2036
EIB 23871	-	promjenjiva	-	2012-2025
UKUPNO (I+II+III)	81.229.818			
IV Tekući dio dugoročnih kredita	12.898.959			
UKUPNO (I+II+III+IV)	94.128.777			

Kredit u otplati se izmiruju prema otplatnim planovima. U 2009. godini, otplaćen je glavni dug u iznosu od 6.605.651 KM, a kamata u iznosu od 912.769 KM.

Švicarski kredit u iznosu 1.161.016 KM, koji je trebao biti izmiren u periodu 2003-2007. godine, prenesen je na kratkoročne kredite. Po ovom kreditu u 2009. godini nije vršena otplata.

Kredit u povlačenju i otplati odnose se na kredite EBRD – 891 i kredit EBRD 35806. Obzirom da po ovim kreditima u raspoloživim periodima do početka otplata nisu povučena sva raspoloživa sredstva, prolongirani su rokovi povlačenja sredstava, ali ne i početak otplate, tako da se po istima istovremeno vrši i povlačenje sredstava i otplata.

- **Kredit EBRD -891 (12413)** iz 2000. godine odobren od Evropske banke za obnovu i razvoj u vrijednosti od 28.971.619 EUR, od čega je 18.161.619 EUR odobreno za nabavku sistema „SCADA“, a preostali dio u iznosu od 10.810.000 EUR za ekološka poboljšanja u TE Kakanj i TE Tuzla. Ugovor o kreditu postao je efektivan 12.04.2002. godine, period korištenja bio je do 31.12.2004. godine, odnosno 31.12.2008. godine, sa zahtjevima za dalje prolongiranje roka. Početak otplate bio je 27.04.2005. godine.

Sporazumima o amandmanu od 13.12.2007. godine, kredit je izmijenjen i inoviran, a izvršena je i njegova preraspodjela na novoformirane pravne subjekte: Elektroprenos BiH d.d Banja Luka i Nezavisni operator sistema u BiH (NOS). Nakon preraspodjele, Društvo je zaduženo za kredit u iznosu od 12.824.373 EUR, u protuvrijednosti 25.082.293 KM, od čega su iskorištena sredstva u iznosu 22.406.250 KM. Preostala raspoloživa sredstva iznose 2.676.043 KM.

Nakon preraspodjele kredita, dio kredita koji je Društvo otplatilo sa stanjem na dan 31.12.2007. godine za Elektroprenos BiH i NOS isknižen je sa pozicije obaveza i iskazan kao potraživanje od istih. Tokom 2009. godine, dio plaćenih obaveza kompenziran je sa Elektroprenosom BiH. Preostali iznos od 2.111.720 KM iskazan na datum bilansa kompenzirati će se u narednom periodu, shodno Odluci Nadzornog odbora od 08.02.2010. godine. Međutim, potraživanja od NOS-a BiH u iznosu 737.010 KM, prema konfirmaciji na datum bilansa se osporavaju, obzirom da isti u svojim poslovnim knjigama navedeni iznos nije iskazao kao obavezu, već kao kratkoročna rezervisanja za potencijalne rizike i obaveze. Uprava Društva razmatra način rješavanja odnosa sa NOS-om BiH.

Zbog neefikasnosti povlačenja sredstava po ovom kreditu, u 2009. godini obračunata je taksa na nepovučena sredstva od strane kreditora u iznosu 20.219 KM. Ista je u Termoelektrani Kakanj evidentirana na troškove, a u ostalim dijelovima na poziciju rashoda. Razlozi obračunate takse na nepovučena sredstva, prema obrazloženju Jedinice za implementaciju projekata (PIU) je kašnjenje u davanju ratifikacije od strane Parlamenta FBiH na ove kredite više od godine.

- **Kredit EBRD 35806** iz 2006. godine odobren od Evropske banke za obnovu i rekonstrukciju distribucije u vrijednosti 19.000.000 EUR-a, protuvrijednosti 37.160.770 KM. Kredit je postao efektivan od 29.11.2006. godine. Zaključno sa datumom bilansa, a prema podacima iz PIU-a povučena su sredstva u iznosu 20.508.043 KM. Preostala raspoloživa sredstva iznose 16.652.727 KM. Krajnji datum korištenja bio je 31.12.2009. godine, a nakon prolongiranja istog od strane kreditora, 31.12.2010. godine. I pored toga, Društvo je u aprilu 2010. godine uputilo zahtjev Ministarstvu finansija i trezora BiH, za pokretanje procedure za novo produženje korištenja sredstava do 30.06.2011. godine. Razlog tome je kašnjenje u realizaciji ugovora EP BiH-ECSEE-APL3-C3-04/08 – EBRD, prouzrokovano od kompanije „Siemens“ d.o.o Sarajevo, izvođača radova vezanih za isporuku i ugradnju retrofita, ali i izmjene na određenom broju trafostanica, za što je potrebno dodatno vrijeme za okončanje radova i od strane podgovarača iste kompanije.

U 2009. godini po ovom kreditu povučena su sredstva u iznosu od 10.036.842 KM. Obračunata i plaćena kamata na povučena sredstva su u iznosu 117.637 KM.

Revizijom je utvrđeno da se obračunata kamata na povučena sredstva različito evidentira po dijelovima Društva, čime se odstupa od usvojenih računovodstvenih politika. U Elektrodistribuciji Sarajevo knjiži se na rashode perioda, za razliku od Elektrodistribucije Tuzla u kojoj se kamate kapitaliziraju, uključuju u investicije.

Posljedica neefikasnog povlačenja raspoloživih sredstava u 2009. godini je povećanje rashoda za 163.488 KM, za obračunate takse na nepovučena sredstva, koje je obračunao kreditor. Razlozi nepovlačenja sredstava kod ovog kredita je kašnjenje u provođenju tenderskih procedura, obzirom da su u postupku odabira najpovoljnijih izvođača radova podneseni prigovori i izjavljene žalbe.

Zbog zahtjeva za produženjem roka povlačenja sredstava nastavljenih i u 2010. godini, prouzrokovanim od strane izabranog izvođača radova prilikom kašnjenja u realizaciji ugovorenih radova, za očekivati je da će i u narednom periodu biti obračunata taksa na nepovučena sredstva koja će povećati odliv sredstava i rashode perioda.

Dugoročna razgraničenja i rezervisanja iskazana su u iznosu 242.345.781 KM, od čega razgraničenja u iznosu 192.007.291 KM. Najveći dio razgraničenja odnosi se na donacije (stalna sredstva, zalihe i novac) u iznosu 130.032.535 KM. Tokom revidirane godine sa donacija na prihode preneseno je 7.017.420 KM. Prihodi od donacija u stalnim sredstvima iznose 6.429.284 KM po osnovu obračunate amortizacije, dok su novčane donacije priznate kao prihod obračunskog perioda na bazi principa sučeljavanja prihoda i rashoda.

Rezervisanja su iskazana u ukupnom iznosu 50.332.491 KM. Najveća su rezervisanja za otpremnine, naknade za slučaj smrti penzionera i jubilarne nagrade na osnovu procjene ovlaštenog aktuara u iznosu 35.163.302 KM. Tokom revidirane godine iskorištene su rezervacije po navedenom osnovu u iznosu 3.426.196 KM. Rezervisanje za izdavanje upotrebnih dozvola od strane tri općine: Jablanica, Konjic i Prozor - Rama za postojeću hidroelektranu Jablanica iskazano je u iznosu 8.279.493 KM, a rezervisanje po osnovu sudskih sporova u iznosu 6.889.696 KM.

Kratkoročne finansijske obaveze iskazane su u iznosu 23.799.446 KM. Obaveze su povećane za 16,29% u odnosu na prethodnu godinu. Najveći dio istih odnosi se na tekući dio dugoročnih finansijskih obaveza u iznosu 13.642.432 KM.

Obaveze prema dobavljačima iskazane su u iznosu 78.981.655 KM, i povećane su za 18,29% u odnosu na prethodnu godinu. Obaveze se ne vode po ročnosti, odnosno ne postoji aplikacija koja iskazuje obaveze po ročnosti.

Druge kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu 424.213.892 KM. Najveći dio istih u iznosu 424.202.246 KM nastale su po osnovu internih odnosa, odnosno međusobnih obaveza i potraživanja dijelova Društva. Iste nisu ni usaglašene, na poziciji potraživanja iskazane su iznosu 424.220.910 KM. Za navedene iznose obaveze i potraživanja su precijenjena. Iste ne utiču na finansijski rezultat. Međutim, priznavanje internih odnosa u finansijskim izvještajima nije u skladu sa zahtjevima iz paragrafa 89. i 90 Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja, o čemu smo konstatovali i u prethodnim revizijama.

Preporuke:

Svi dijelovi Društva (podružnice) treba da dosljedno i u potpunosti poštuju donesene računovodstvene politike, u dijelu kapitalizacije kamata, obračunate u momentu povlačenja sredstava.

Ubrzati implementaciju projekata po međunarodnim kreditima kako zbog nepovlačenja raspoloživih sredstava ne bi dolazilo do povećanja rashoda i odliva sredstava.

Prilikom sastavljanja i prezentacije finansijskih izvještaja obaveze i potraživanja po osnovu internih odnosa eliminisati i ne priznavati u finansijskim izvještajima.

4.7 Kapital

Na datum bilansa, iskazan je kapital u slijedećim iznosima:

	31.12.2009.	31.12.2008.
KAPITAL	2.945.455.389	2.823.419.417
Upisani osnovni kapital	2.236.964.437	3.035.556.596
Revalorizacione rezerve	515.821.024	531.186.960
Ostale rezerve	16.936.350	-
Akumulirana (zadržana) dobit	175.733.578	118.075.224
(Akumulirani – preneseni gubitak)	-	(861.399.363)

Upisani osnovni kapital iskazan u iznosu od 2.236.964.437 KM, u odnosu na prethodnu godinu smanjen je za 798.592.159 KM. Smanjenje osnovnog kapitala izvršeno je po osnovu pokrića akumuliranog gubitka iz ranijeg perioda, u iznosu od 872.707.808 KM, smanjenjem nominalne vrijednosti dionica sa 100 KM na 71 KM po dionici, na osnovu Odluke Skupštine Društva, broj: SD-12-9330-2./09, od 12.05.2009. godine. Radi zaokruživanja nominalne vrijednosti dionica, dio osnovnog kapitala u iznosu od 7.688.589 KM raspoređen je u fond rezervi.

Ove promjene upisane su u registar nadležnog suda, tako da prema Rješenju Općinskog suda u Sarajevu, broj: 065-0-Reg-09-002424, od 18.12.2009. godine, osnovni kapital Društva iznosi 2.155.160.199 KM.

U nadležni registarski sud nije registrovano povećanje osnovnog kapitala po osnovu preuzetog vlasništva u rudnicima uglja u Federaciji BiH, procijenjenim od strane nezavisnog procijenitelja u iznosu od 81.804.238 KM. Obzirom da je krajem 2009. godine knjiženo povećanje osnovnog kapitala po navedenom osnovu, za procijenjeni iznos udjela razlikuje se iskazani osnovni kapital u odnosu na registrovani.

Revalorizacione rezerve u iznosu 515.829.661 KM nastale su po osnovu procjene stalnih sredstava, izvršene u 2005. godine, čija je implementacija u najvećem dijelu obavljena u 2006. godini, ali su efekti knjiženi i u 2007. godini, kao korekcija početnog stanja.

Ostale rezerve iskazane su u iznosu od 16.936.349 KM.

Akumulirana dobit u iznosu od 175.733.579 KM predstavlja neraspoređenu dobit iz prethodnih perioda. U okviru iskazane, dobit perioda iznosi 61.903.323 KM, dok se preostali dio odnosi na dobit iz prethodnog perioda i prenesene revalorizacione rezerve amortizacije revalorizovanog dijela sredstava u periodu od 2004. do 2008. godine.

4.8 Prihodi

U finansijskim izvještajima iskazani prihodi u iznosu od 944.123.434 KM u odnosu na prethodnu godinu veći su za 4,02 %. Struktura iskazanih prihoda je slijedeća:

	01.01. - 31.12.2009.	01.01. - 31.12.2008.
PRIHODI	944.123.434	907.619.995
Prihodi od prodaje dobara i usluga – operativni prihodi	896.479.976	870.405.988
Prihodi od finansiranja	26.005.366	18.455.243
Prihodi od prodaje stalnih sredstava	-	1.031.934
Ostali prihodi	21.638.092	17.726.830

Politike prihoda u najvećem dijelu usklađene su prema zahtjevima iz Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i Međunarodnog računovodstvenog standarda 18 Prihodi. Prihod se definiše kao priliv ili drugo povećanje ekonomskih koristi ili smanjenje obaveza, koji nastaje prodajom i otpremom dobara, izvršavanjem usluga ili drugih aktivnosti koje za posljedicu ima povećanje kapitala koji ne potiče od doprinosa samih učesnika u kapitalu. Prihodi obuhvataju prihode i dobitke. Prihodi predstavljaju pritecanje sredstava od redovne aktivnosti pravnog lica i iskazuje se kao prihod od prodaje dobara i pružanja usluga, prihodi od provizije, prihodi od kamata, dividendi i tantijema i ostali prihodi.

Obračun zajedničkog prihoda i dalje se vrši prema Pravilniku o utvrđivanju i raspoređivanju ukupnog prihoda iz 1993. godine i Uputstvu o utvrđivanju internih odnosa iz 2002. godine koji nisu prilagođeni postojećoj organizaciji i načinu rada. Zajednički prihod raspoređuje se na osnovu odluke Nadzornog odbora o utvrđivanju i raspoređivanju prihoda i rashoda za obračunski period. Transakcije na relaciji Direkcija – dijelovi Društva (podružnice) i dalje se odvijaju na način da Direkcija, na osnovu dokumentacione osnove, dijelovima Društva doznačava sredstva za podmirenje tekućih troškova poslovanja i određena investiciona ulaganja. Za iznos doznačenih sredstava u Direkciji i dijelovima Društva formiraju se konta internih odnosa, konto potraživanja i s njim povezano konto obaveza. Iz primljenih sredstava dijelovi Društva finansiraju troškove poslovanja i ostale izdatke. Usaglašavanje internih odnosa uglavnom se obavlja na datum bilansa, o čemu se sačinjavaju zapisnici.

Prihodi od prodaje dobara i usluga iskazani u iznosu od 896.479.975 KM u odnosu na prethodnu godinu veći su za 3 %. Prihode od prodaje dobara čine prihodi od prodaje električne energije na domaćem tržištu u iznosu od 738.498.771 KM, na ino tržištu u iznosu od 117.534.106 KM i prihode od prodaje toplotne energije i tehnološke pare u iznosu od 12.818.285 KM.

Cijene električne energije distributivnim potrošačima (direktni kupci – velepotrošači, domaćinstva i ostali tarifni kupci) određuje Regulatorna komisija za električnu energiju (FERK), u skladu sa Opštim uslovima za isporuku električne i Tarifnim stavovima za prodaju električne energije. Bilansni viškovi prodati su po cijenama postignutim na osnovu provedenog međunarodnog tendera. Prihodi od izvoza električne energije ostvareni su po osnovu prodate količine električne energije od 851,55 GWh, uz prosječnu cijenu od 70,56 EUR/MWh.

Prihodi od tehnološke pare i toplotne energije ostvareni su prodajom kupcima u Tuzli i Kaknju.

Prihode od prodaje usluga čine prihodi od naknada po osnovu priključenja na elektrodistributivnu mrežu u iznosu od 14.428.837 KM, prihode od zakupnina u iznosu od 1.209.024 KM i prihode od ostalih pruženih usluga po različitim osnovama u iznosu od 11.990.952 KM.

Prihodi od finansiranja iskazani u iznosu od 26.419.789 KM u odnosu na prethodnu godinu veći su za 40,91 %. Najznačajniji su prihodi od kamata na deponovana sredstva u iznosu od 20.746.631 KM, prihodi od zateznih kamata u iznosu od 2.494.244 KM i pozitivne kursne razlike u iznosu od 1.179.848 KM.

Ostali prihodi iskazani u iznosu od 21.638.092 KM u odnosu na prethodnu godinu veći su za 22,06 Ove prihode u najvećem dijelu čine prihodi od donacija u iznosu od 7.017.420 KM, naplaćena prethodno otpisana potraživanja u iznosu od 4.417.459 KM, prihodi od ukianja dugoročnih rezervisanja u iznosu od 2.498.582 KM, prihodi od otpisanih obaveza u iznosu od 1.877.923 KM, prihodi od naplate šteta u iznosu od 1.548.363 KM, prihodi od kazni i penala u iznosu od 1.133.173 KM, prihodi od prodaje materijala u iznosu od 769.353 KM, utvrđene viškove u iznosu od 375.405 KM i ostali prihodi u iznosu od 786.012 KM.

Preporuka:

Donijeti nove ili postojeće akte dopuniti u dijelu praćenja prihoda i rashoda po mjestu i nosiocima, što podrazumijeva uređenje internih odnosa i obračun zajedničkog prihoda sa jasno utvrđenim kriterijima za raspodjelu ukupnog prihoda na dijelove Društva.

4.9 Rashodi

U finansijskim izvještajima iskazani su rashodi u ukupnom iznosu 882.220.110 KM i veći su za 2,4% u odnosu na prethodnu godinu, a za 2,5% ili 21.340.230 KM u odnosu na planirane. Struktura rashoda je slijedeća:

	31.12.2009.	31.12.2008.
RASHODI	882.220.110	861.381.187
Operativni rashodi	853.519.852	836.377.784
Finansijski rashodi	11.887.180	12.062.844
Rashodi od ostalih aktivnosti	16.813.078	12.940.559

Operativni rashodi u iznosu 853.519.852 KM odnose se na troškove prodatih proizvoda, robe, dobara i usluga, uključujući i troškove administracije i distribucije. Od čega 29.771.433 se odnose na troškove nabavke prodane električne energije. Najveći su troškovi poslovanja u iznosu 822.120.572 KM. Struktura istih je sljedeća:

TROŠKOVI POSLOVANJA	822.120.572	828.946.890
Materijalni troškovi	376.241.726	380.077.078
Amortizacija	142.533.391	139.672.062
Troškovi primanja zaposlenih	187.530.710	188.942.147
Troškovi usluga	71.166.346	78.513.867
Razni troškovi poslovanja	36.876.810	37.826.269
Rezervisanja za rizike i troškove	7.771.276	3.915.455
Finansijski troškovi uključeni u troškove učinka	315	12

Materijalni troškovi iskazani su u iznosu 376.241.726 KM. Najveći dio u iznosu 329.441.419 KM odnosi se na troškove uglja, uključujući i transport. Preostali iznos troškova odnosi se na utrošene sirovine i materijal: tehnološke pare i pare za grijanje, troškovi analize uglja, hemikalija i industrijske vode, troškovi goriva i maziva za potpalu kotlova i rad buldožera i dr.

Troškovi primanja zaposlenih iskazani su u iznosu 187.530.710 KM, od čega bruto plaće zaposlenih u iznosu 161.568.032 KM i ostali troškovi zaposlenih u iznosu 25.962.678 KM.

Obračun plaća i naknada regulisan je Kolektivnim ugovorom elektroprivredne djelatnosti u Federaciji BiH („Sl. novine FBiH“ broj: 61/07), Pravilnikom o radu, Sistematizaciji radnih mjesta i Metodologiji vrednovanja radnih mjesta, te pojedinačnim ugovorima o radu zaposlenika. Plaće menadžerima regulisane su Odlukom o kriterijima za utvrđivanje plaća i drugih prava menadžera Društva, menadžerskim ugovorima, kao i saglasnostima resornog ministra na plaće i naknade za Upravu Društva.

Ukupne bruto plaće za 38 menadžera isplaćene su u iznosu 2.757.512 KM

Mjesečna neto plaća generalnom direktoru utvrđena je u visini 5 prosječnih mjesečnih neto plaća isplaćenih u Federaciji BiH za prethodna tri mjeseca, a za izvršne direktore u visini 4,5. Tako utvrđene plaće uvećavaju se za visinu minolog rada, što je predviđeno članom 5. stav 2. Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija u FBiH i javnim preduzećima u većinskom vlasništvu Federacije BiH. ("Sl. novine FBiH", broj: 12/09). Kako ovim članom nisu decidno navedene druge vrste naknada utvrđene plaće, članovima Uprave isplaćene su uvećane plaće u mjesecu junu i julu 2009. godine, po osnovu naknade za godišnji odmor koja je isplaćena u visini prosječno ostvarene njegove plaće za prethodna tri mjeseca, shodno Kolektivnom ugovoru. Stoga je i najviša plaća u 2009. godini isplaćena u junu u iznosu od 6.531 KM, a istu čini 5 prosječnih neto plaća isplaćenih u FBiH, naknada za minuli rad i godišnji odmor.

Najviša isplaćena plaća u decembru 2009. godine iznosi 4.235 KM. Najniža neto plaća isplaćena je u iznosu 662 KM. Prosječna isplaćena neto plaća u 2009. godini iznosila je 1.762 KM. Prosječan broj zaposlenih na osnovu sati rada je 5.189.

Tokom 2009. godine, zaposlenima su isplaćene stimulacije u ukupnom bruto iznosu 1.800.000 KM na osnovu Odluke o kriterijima za ocjenu rezultata rada Direkcije, podružnica i zaposlenika Društva od 26.03.2009. godine i operativnog uputstva za realizaciju navedene Odluke, od 21.04. 2009. godine. U periodu od aprila do decembra 2009. godine, mjesečno su isplaćivane stimulacije u bruto iznosu 200.000 KM, prema odlukama generalnog direktora. Raspodjela sredstava po djelatnostima, podružnicama, organizacionim jedinicama, kao i pojedinačno po zaposlenicima vršena je posebnim odlukama generalnog direktora, izvršnih direktora i direktora podružnica.

Revizijom smo utvrdili:

- da isplaćene stimulacije u iznosu 1.800.000 KM nisu predviđene planom poslovanja za 2009. godinu, što je bio osnov za raspodjelu sredstava prema članu 2. Odluke kriterijima za ocjenu rezultata rada Direkcije, podružnica i zaposlenika Društva i operativnog Uputstva;

- u revidiranim slučajevima pojedinačne odluke i isplate zaposlenicima nisu utvrđene prema kriterijima za ocjenu rezultata rada član 5. 6 i 7. Odluke, jer ovlaštena lica (rukovodioci) nisu utvrđivali ocjene o rezultatima rada uz obrazloženje u pisanoj formi, što je i regulisano i članom 41. stav 2. Kolektivnog ugovora. Pojedinačno po zaposlenicima stimulacije su različito utvrđivane prema poziciji radnog mjesta koju zaposlenik obavlja. Najviši iznos isplaćen pojedinačno po zaposleniku u bruto iznosu 683 KM uključujući pripadajući porez, odnosno u neto iznosu 400 KM. Isti se odnosio na rukovodioca Sektora. Stimulativni dio na plaću pojedinim zaposlenicima odobran je konstantno više mjeseci, a pojedinim zaposlenicima čak i za vrijeme kada su pola mjeseca proveli na godišnjem odmoru.

Za razliku od stimulacija Odluke o destimulacijama pojedinim zaposlenicima su donesene na osnovu prijedloga nadležnih rukovodioca sa detaljnim pismenim obrazloženjem za davanje iste.

Obračun i uplata pripadajućeg poreza i doprinosa uz plaće vršena je u skladu s zakonskim propisima.

Ostali troškovi zaposlenih iskazani su u iznosu 25.962.678 KM. Ovi troškovi odnose se na naknadu za topli obrok u iznosu 16.356.335 KM, regres za godišnji odmor u iznosu 6.904.610 KM i naknadu za troškove prevoza u iznosu 2.701.732 KM. Obračun i isplata ovih naknada izvršena je u skladu s zakonskim propisima i internim aktima. Na više obračunate i isplaćene naknade: topli obrok i regres od osnovice za utvrđivanje istih prosječne mjesečne plaće u FBiH obračunat je i uplaćen pripadajući porez.

Troškovi usluga iskazani su u iznosu 71.166.346 KM. Najveći su troškovi prenosa električne energije u iznosu 45.212.596 KM, usluge investicionog održavanja opreme u iznosu 6.550.535 KM i redovnog održavanja opreme u iznosu 2.833.527 KM.

Razni troškovi poslovanja iskazani su u iznosu 36.876.810 KM. Od čega se najveći dio odnosi na zakonom obavezujuće naknade: doprinos za hidroakumulaciju, opće vodne naknade, naknade za FERK, NOS i druge naknade i članarine u ukupnom iznosu od 22.569.746 KM.

U okviru raznih troškova poslovanja **naknade za podsticajne otpremnine zaposlenicima** isplaćene su u bruto iznosu 608.918 KM s pripadajućim porezom, odnosno u neto iznosu 415.013 KM. Oglas za podnošenje ponuda za sporazumni prestanak ugovora o radu uz isplatu podsticajne otpremnine generalni direktor je donio 23.11.2009. godine, iako sredstva za ovu namjenu nisu ni planirana, a što je bio osnov za isplatu prema članu 7. Upustva o provođenju Odluke o podsticajnim mjerama za sporazumni prestanak ugovora o radu. Isplate su izvršene za 21 zaposlenika kojima je na ponude istih odobrena stimulativna otpremnina. Maksimalni iznos pojedinačne stimulativne otpremnine određen navedenom odlukom je u visini do 30.000 KM. Najviša isplaćena pojedinačna otpremnina iznosila je 28.895 KM.

Pojedinim zaposlenicima su prije sticanja uslova na redovnu otpremninu isplaćene podsticajne otpremnine, a nakon sticanja uslova za redovnu otpremninu isplaćene i redovne otpremnine, a na osnovu naprijed navedene Odluke i Sporazuma o prekidu radnog odnosa.

Naknade članovima Nadzornog odbora iskazane u bruto iznosu od 163.387 KM, isplaćene su u neto iznosu od 132.405 KM. Ove naknade odnosile su se na mjesečne naknade za rad, naknade troškova službenih putovanja i naknade za mobilne telefone. Mjesečna naknada za rad predsjednika Nadzornog odbora utvrđena je u visini dvije prosječne neto plaće isplaćene u FBiH, a za članove Nadzornog odbora u visini 80 % od iste, shodno članu 9. Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu Federacije BiH („Službene novine FBiH“, broj: 12/09). Predmetne naknade isplaćivane su na osnovu pojedinačno zaključenih ugovora, uz pisanu saglasnost resornog ministra. Po ovom osnovu ukupno je isplaćeno 109.647 KM. Naprijed navedenim zakonom nisu utvrđene druge vrste naknada za predsjednika i članove Nadzornog odbora.

Osim mjesečne naknade za rad, predsjedniku i članovima Nadzornog odbora u 2009. godini isplaćeni su i troškovi službenih putovanja, u ukupnom iznosu od 17.979 KM, na osnovu Odluke Skupštine Društva o utvrđivanju polaznih osnova za zaključivanje ugovora sa članovima Nadzornog odbora, od 12.05.2009. godine. Istom Odlukom Skupštine utvrđene su i naknade za troškove stručnog usavršavanja i nagrade za uspješno poslovanje koje u revidiranoj godini nisu isplaćivane. Pored navedenih naknada, na osnovu odluke generalnog direktora, predsjedniku i članovima Nadzornog odbora isplaćivane su i mjesečne naknade za telefon, u iznosu od 100 KM za predsjednika i po 70 KM za članove Nadzornog odbora.

Zbog nejasnoće Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu Federacije BiH i nedonesenih podzakonskih i ostalih provedbenih akata, osim mjesečnih naknada za rad, mi ne možemo ocijeniti pravilnost isplaćenih ostalih naknada predsjedniku i članovima Nadzornog odbora.

Finansijski rashodi iskazani u iznosu od 11.887.180 KM. Najveći su finansijski rashodi u iznosu 7.899.248 KM po Sporazumu s općinom Jablanica. Planom poslovanja za 2009. godinu ovi finansijski rashodi nisu ni planirani.

Rashodi od ostalih aktivnosti iskazani su u iznosu od 16.813.078 KM. Najveći se odnose na ispravku vrijednosti nenaplaćenih potraživanja i ulaganja u iznosu od 7.566.140 KM.

Naknadno utvrđeni troškovi i rashodi iz ranijeg perioda iskazani su u iznosu 2.071.418 KM. Isti su nastali u najvećem dijelu storniranjem više fakturisane isporuke električne energije kupcima Sodaso Holding d.d Tuzla i Poliolchem d.o.o Tuzla.

Preporuke:

Isplatu stimulacija vršiti u skladu sa usvojenim aktima kojima je ista regulisana.

Realizaciju ostalih troškova i rashoda provoditi u skladu s planom predviđenih sredstava za te namjene i internim aktima.

4.10 Finansijski rezultat

Iskazanu neto dobit u 2009. godini u iznosu od 61.903.323 KM ne možemo potvrditi iz razloga navedenog u kvalifikaciji Nezavisnog revizorskog mišljenja pod tačkom 1.

Skupština Društva usvojila je raspored ostvarene dobiti u naprijed navedenom iznosu. Odlukom o raspodjeli dobiti, broj: Sd-17-11500-3.10, od 30.06.2010. godine, u fond rezervi raspoređeno je 12.380.644 KM, za investicije 24.935.640 KM i dividende dioničarima 24.587.039 KM.

4.11 Sudski sporovi

Prema prezentiranim podacima od Sektora za pravne i kadrovske poslove, protiv Društva se na datum bilansa vodilo 388 sudskih sporova, u vrijednosti od 46.898.113 KM. Istovremeno, Društvo je podiglo tužbe i pokrenulo 24.589 sporova protiv pravnih, fizičkih lica i domaćinstava, u vrijednosti od 74.101.759 KM.

Na osnovu uvida u prezentirani Izvještaj o sudskim sporovima, od 10.02.2010. godine, utvrdili smo da Društvo na datum bilansa nije izvršilo sva rezervisanja za koja su se stekli uslovi iz Odluke o primjeni MRS 37 u pravnim sporovima u kojima je JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo tužena, iz decembra 2008. godine.

Provedenom revizijom utvrdili smo da je:

- **u sudskom sporu koji se vodi protiv Društva donesena prvostepena presuda u korist tužitelja. Radi se o tužbi Tuzlanskog kantona, koja je u prvostepenom postupku uvažena od strane nadležnog suda i donesena presuda u korist tužitelja. Društvo je uložilo žalbu, ali nije izvršilo rezervisanje u visini tužbenog zahtjeva od 11.656.707 KM, shodno zahtjevima iz MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva i vlastitom aktu.**

Drugostepeni postupak još uvijek nije okončan.

Za iznos nepriznatih rezervisanja podcijenjeni su troškovi obračunskog perioda i iskazane obaveze na datum bilansa.

Preporuka:

Rezervisanja po osnovu sudskih sporova priznavati isključivo u skladu sa zahtjevima iz MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva.

4.12 Nabavke

Prema prezentiranim podacima, ukupna vrijednost nabavki u 2009. godini iznosila je 618.810.668 KM. Sve veće nabavke provodile su se na nivou Direkcije, u okviru koje je u istoj godini zaključeno 1.897 ugovora, u vrijednosti 591.928.616 KM. Najznačajnije su se odnosile na kapitalne projekte izgradnje i rekonstrukcije proizvodnih kapaciteta, zajedničke nabavke za sve dijelove Društva, uključujući i nabavke iz inostranstva. Prema usvojenim politikama, uslovi za pokretanje postupka nabavke su prethodno usvojeni Plan nabavki i odgovarajuća odluka za svaku pojedinačnu nabavku.

Od ukupnog broja provedenih postupaka i zaključenih ugovora, revidirali smo 57, u vrijednosti od 95.638.482 KM, od čega 47 ugovora dodijeljenih putem otvorenih postupaka u vrijednosti od 40.444.747 KM, 3 ugovora dodijeljena u pregovaračkim postupcima u vrijednosti od 55.005.379 KM i 7 putem konkurentskih zahtjeva u vrijednosti od 188.356 KM. Najveći ugovor u vrijednosti od 49.178.326 KM (25.144.479 EUR) dodijeljen je češkoj kompaniji „AE&E“ CZ S.R.O iz Brna, u pregovaračkom postupku, nakon prethodno započetog međunarodnog otvorenog postupka.

Uvidom u tendersku dokumentaciju i prateće akte utvrdili smo da se postupalo prema usvojenim politikama i da su u većem broju revidiranih postupaka ispoštovane procedure propisane Zakonom o javnim nabavkama BiH (u daljem tekstu – Zakon) i njegovim provedbenim aktima, osim u slijedećim postupcima dodjele ugovora, u kojima nisu u potpunosti pravilno primijenjeni kvalifikacioni kriteriji iz člana 26. Zakona:

<i>Red. br.</i>	<i>Naziv izabranog ponuđača</i>	<i>Broj ugovora</i>	<i>Predmet ugovora</i>	<i>Iznos ugovora</i>	<i>Organizac. dio</i>
1	AB Petrol d.o.o. Kakanj	113-TK/09	Isporuka ležajeva	89.823	TE Kakanj
2	AB Petrol d.o.o. Kakanj	30-TK/09	Isporuka mlinskih čekiča	758.000	TE Kakanj
3	Aksa d.o.o. Zenica	EDZ-OP38/8	Isporuka kancel.namještaja za potrebe EDZE	76.666	ED Zenica
4	Almy Transport d.o.o. Zenica	EDZ-OP-1/9	Izgr.mag.pros.sa uređ.posl.kruga u Radakovu	419.635	ED Zenica
5	Amitea d.o.o. Mostar	025-HJ/09	Rekonstruk.puta ulazna građevina bana HEJ	594.786	Direkcija
6	Amitea d.o.o. Mostar	EDMO-06/09	Izvođenje radova na području PJD Jablanica	297.998	ED Mostar
7	Annoa d.o.o. Tuzla	055-JP/09	Ispor.zašt.opreme Lot 4 – Zaštitni opasači	90.926	Direkcija
8	AV Com d.o.o. Sarajevo	177-JP/08	Realizacija I faze projekta videokonferencije	319.241	Direkcija
9	MMCC d.o.o. Sarajevo	037-JP/09	Nabavka desktop računara	748.711	Direkcija
10	BH BAU Centar d.o.o. Luk.	018-TET/09	Dogr.poslovno tehničke zgrade u TE Tuzla	781.518	Direkcija
11	BH Sigurnost d.o.o. Tuzla	34-EDSA/08	Sistem video nadzora za EDSA	255.524	ED Sarajevo
12	Comel d.o.o. Sarajevo	53-EDSA/08	Rekonst.i izgr.mag. i prik. 10 kV	534.970	ED Sarajevo
13	Comel d.o.o. Sarajevo	EDZ-36/8-1	Izr.proj.dokum. i rekonstr.DV 35 kV V.Klad.	298.160	ED Zenica
14	Eko-Panda d.o.o. Visoko	093-TET/09	Isporuka 2650 tona niskosumpornog mazuta	1.245.500	Direkcija
15	Elektropromet d.o.o. Sarajevo	052-ED/08	Isporuka enegetskih transform. 20 (10) kV	2.510.499	Direkcija
16	Elko-Marić d.o.o. Mostar	EDMO-07/09	Izvođenje radova na području PJD Mostar	592.872	ED Mostar
17	Energoinvest d.d. Sarajevo	019-KI/09	Izrada invest.teh.dokument.HE Ustikolina	1.983.315	Direkcija
18	HiH d.o.o. Živinice	094-TET/09	Izvođenje građev.radova prve faze Jezero II	2.265.812	Direkcija
19	Tehno-promet d.o.o. Zenica	EDZ-OP 16/9	Uređenje kruga i dogr.posl.zgrade ED Zenica	439.846	ED Zenica
20	Unigradnja d.o.o. Jelah	ED-04/9-2	Izvođenje građev.radova na području PJD	582.550	ED Zenica
21	Eding Telekom d.o.o. Saraj.	53/09	Isporuka ULR sa telemetrijskom opremom	269.835	ED Tuzla
22	Dvokut Pro d.o.o. Sarajevo	048-TET/09	Nabavka i instalac.opreme za on-line monit.	47.556	Direkcija
Ukupno				15.203.743	

U naprijed navedenim postupcima objavljeni kriterij za dodjelu ugovora bio je ekonomski najpovoljnija ponuda, a koji čine podkriteriji: ekonomski uslovi (cijena) i tehnički uslovi.

U okviru tehničkih uslova koji predstavlja podkriterij za ocjenu i vrednovanje tehničke vrijednosti ponude, kao dodatni podkriteriji objavljeni su uslovi i zahtjevi koji predstavljaju kvalifikacione kriterije iz člana 26. Zakona (referenc lista, obrazovne i stručne kvalifikacije, tehnički kapaciteti, mehanizacija, stručno osoblje, spisak zaposlenih ovjeren od PIO/MIO i sl.) i isti su bili eliminatorni.

U svim ovim postupcima:

- u fazi postupka u kojoj treba da se provjeravaju kvalifikacije dobavljača iz člana 22. do 26. Zakona nije se provjeravao i minimum tehničkih zahtjeva iz člana 26., već se isto utvrđivalo u postupku ocijenjivanja i vrednovanja ponuda. Ugovori nisu dodijeljivani nakon prethodno izvršene selekcije i izbora kvalificiranih ponuđača, već se u fazi evaluacije vršila eliminacija onih ponuda koje nisu ispunile minimalne zahtjeve iz navedenog člana. Na osnovu ocjene Tehničkih elemenata ponude, jednog od podkriterija za dodjelu ugovora, vrednovani su samo oni ponuđači koji su ispunili tražene uslove i zahtjeve iz istog člana, iako Zakonom nije predviđeno da se u fazi ocjene i vrednovanja ponuda vrši selekcija i eliminacija ponuda koje nisu ispunile minimum svih kvalifikacionih uslova.

Preporuka:

U svim slučajevima nabavki dosljedno i u potpunosti postupati u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama BiH i njegovim provedbenim aktima i na taj način poštivati i član 34. Zakona o javnim preduzećima u Federaciji BiH.

5. KOMENTAR

Društvo je u ostavljenom roku dostavilo Komentar na Nacrt izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja, broj: 05-21769/10, od 30.08.2010. godine, uz koji je priložilo i dodatnu dokumentaciju.

U Komentaru su date primjedbe i dodatna pojašnjenja vezana za određene konstatacije u nalazu i izraženom mišljenju.

Prihvatili smo dokumentaciono opravdane dokaze i sve što je imalo realnu osnovu za korekciju uključili u konačan Izvještaj. Za navode i konstatacije za koje nije bilo osnova, šire obrazloženje dali smo u posebnom aktu, Pismu Upravi, broj: 06-6-1/10, od 15.09.2010. godine.

**Rukovodilac Sektora
za finansijsku reviziju javnih preduzeća**
Ismeta Junuzović, dipl.oec.

Vođa tima
Sead Čorbo, revizor za finansijsku reviziju, dipl.oec.
Član tima
Nidheta Mlivić, revizor za finansijsku reviziju, dipl.oec.